

Naučné stezky v kraji Vysočina

S rozmanitostí a krásou přírody i bohatou historií kraje Vysočina se můžeme seznámit na naučných stezkách, které často vedou chráněnými přírodními nebo historickými lokalitami. Naučné stezky nám zprostředkují nejen krásné zážitky, ale i mnohá poznání.

LEGENDA:

Stezka vhodná pro pěší turisty

Stezka vhodná pro cykloturisty

Stezka vhodná na procházku s kočárkem

Stezka vhodná pro vozičkáře

OBSAH:

Havlíčkobrodsko	1. Naučná stezka Park Budoucnost – Vlkovsko	4 - 5
	2. Naučná stezka Romana Podrázského	6 - 7
	3. Naučná stezka Sobiňov	8 - 9
	4. Naučná stezka Údolím Doubravy	10 - 11
Jihlavsko	5. Hornická naučná stezka v Jihlavě	12 - 13
	6. Naučná stezka Čertův hrádek	14 - 15
	7. Naučná stezka Čeřínek	16 - 17
	8. Naučná stezka Josefa Klementa	18 - 19
	9. Naučná stezka Pěšky krajem malíře F. M. Nágla	20 - 21
	10. Naučná stezka Roštejnská obora	22 - 23
	11. Naučná stezka Špičák	24 - 25
	12. Naučná stezka Velký Pařezitý rybník	26 - 27
	13. Pojmannova stezka	28 - 29
Pelhřimovsko	14. Městská naučná stezka Po stopách historie	30 - 31
	15. Naučná stezka Březina	32 - 33
	16. Naučná stezka Cestou starých soukenických mistrů Počáteckých	34 - 35
	17. Naučná stezka Křemešník	36 - 37
	18. Naučná stezka Městské sady	38 - 39
	19. Naučná stezka Mozaika krajiny	40 - 41
	20. Naučná stezka Po pamětihodnostech Těchobuze	42 - 43
	21. Naučná stezka Po stavebních slozích	44 - 45
	22. Naučná stezka Stražiště	46 - 47
	23. Naučná stezka Vítězslava Nováka	48 - 49
	24. Sovova naučná stezka	50 - 51
Třebíčsko	25. Graselova stezka Nové Syrovice	52 - 53
	26. Lesní naučná stezka Chaloupky	54 - 55
	27. Naučná stezka Bažantnice	56 - 57
	28. Naučná stezka Hrotovicko	58 - 59
	29. Naučná stezka K Novým Rybníkům	60
	30. Naučná stezka Mařenka	61
	31. Naučná stezka Mohelenská hadcová step	62 - 63
	32. Naučná stezka Po mlýnech	64
	33. Naučná vinařská stezka Sádek	65
Žďársko	34. Naučná stezka Babín	66 - 67
	35. Naučná stezka Balinské údolí	68 - 69
	36. Naučná stezka Borovice Lánská	70 - 71
	37. Naučná stezka Dářko	72 - 73
	38. Naučná stezka Krátká	74 - 75
	39. Naučná stezka Metodka	76 - 77
	40. Naučná stezka Přírodním parkem Bohdalovsko	78 - 79
	41. Naučná stezka Šebeň	80 - 81
	42. Naučná stezka Žákova hora – Tisůvka	82 - 83
	43. Svratecká vodohospodářská naučná stezka	84 - 85

Naučná stezka park Budoucnost – Vlkovsko

Správce stezky: Město Havlíčkův Brod

Délka trasy: 2,7 km

Časová náročnost: 2 hod.

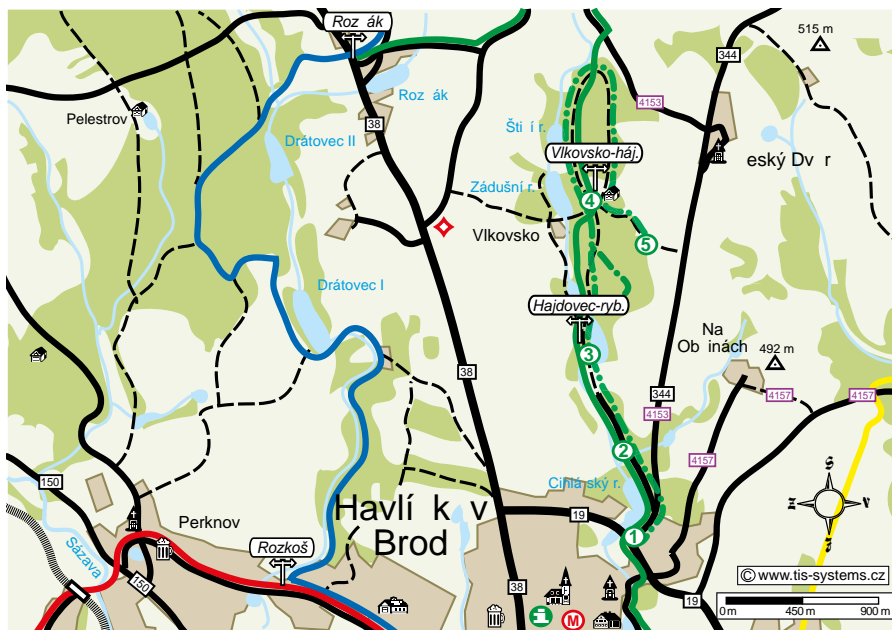
Počet zastavení: 5

GPS začátku NS: N49 37.059 E15 35.082

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, rybníky, les

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Cihlářský rybník
2.	0,6	0,6	Vstup do lesů Vlkovsko
3.	0,7	1,3	Život ve Vlkovsku
4.	1	2,3	Les Vlkovsko (okraj)
5.	0,4	2,7	Procházka příměstskými lesy

Naučná stezka vede příměstskými lesy Havlíčkova Brodu. Nepřímo navazuje na park Budoucnost a představuje unikátní kaskádu rybníků a rybníčků i okolní lesy. Procházku začínáme u Cihlářského rybníka, kde nás první informační tabule seznámí s celou kaskádou rybníků a po zelené turistické značce pokračujeme do příměstských lesů nazývaných Vlkovsko. Druhá informační tabule je umístěna na začátku aleje, v těsné blízkosti malého rybníčka Dolní. Alejí projdeme k hrázi rybníka Hadovec, kde se nachází třetí zastavení. Pokračujeme dále po zelené a po břehu Pfaendorfského rybníka a odbočíme-li vpravo, lesní pěšina a lesní cesta nás dovede k hájovně. Odbočením vpravo na rozcestí před hájovnou se dostaneme ke čtvrté informační tabuli. Vydáme-li se však vlevo okolo hájovny, najdeme zastavení číslo pět. Procházku si můžeme prodloužit o Okruh 1 (1 250 m) a Okruh 2 (1 650 m). Po celé trase najdeme odpočívadla s lavičkami a stolký.

Naučná stezka Romana Podrázského

Správce stezky: Základní škola Přibyslav

Délka stezky: 2,5 km

Časová náročnost: 1,5 hod.

Počet zastavení: 12

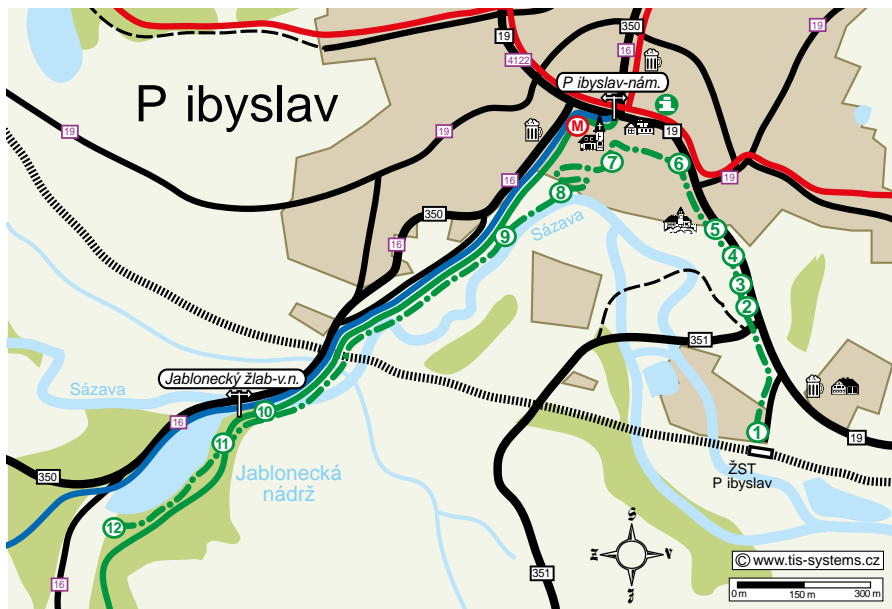
GPS začátku NS: N49 34.231 E15 44.597

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra, kultura, historie

zastavení	m	km	název zastavení
1.	0	0	Město Přibyslav
2.	300	0,3	Ptačí obyvatelé městského parku
3.	40	0,34	Jan Žižka z Trocnova
4.	65	0,4	Karel Havlíček Borovský
5.	75	0,5	Přibyslavský zámek
6.	195	0,7	Historie města Přibyslavi
7.	154	0,8	Kostel a sochy ak. sochaře Romana Podrázského
8.	300	1,1	Štola pod farou
9.	170	1,3	Řeka Sázava
10.	690	2,0	Geologie Českomoravské vrchoviny
11.	120	2,1	Bezobratlí sladkých vod
12.	360	2,5	Lesní společenstva

Naučná stezka v Příbyslavi nás seznámí s přírodou, historií i uměleckými díly v malebném městě v samém centru Českomoravské vrchoviny. Povede nás po dvou a půlkilometrové trase od vlakového nádraží přes městské centrum, do oblíbené vycházkové lokality na druhém okraji města k Jablonecké nádrži. Stezka nese jméno místního rodáka, starosty a akademického sochaře Romana Podrázského. Sochař Podrázský věnoval městu několik převážně pískovcových soch. Na stezce uvidíme například pomník Karla Havlíčka Borovského a u kostela monumentální Mariánský sloup nebo Pietu. Na dvanácti informačních tabulích se dočteme o přírodních zajímavostech, mezi něž patří ptačí obyvatelé městského parku či živočichové a rostliny u řeky Sázavy. Seznámíme se také se vzorky hornin, obvyklých v tomto regionu. Z historických památek budeme míjet zámek, kostel svatého Jana Křtitele, ve skále pod farou můžeme nahlédnout do středověké štolý.

Naučná stezka Sobíňov

Správce stezky: Obec Sobíňov

Délka stezky: 6,5 km

Časová náročnost: 3 hod.

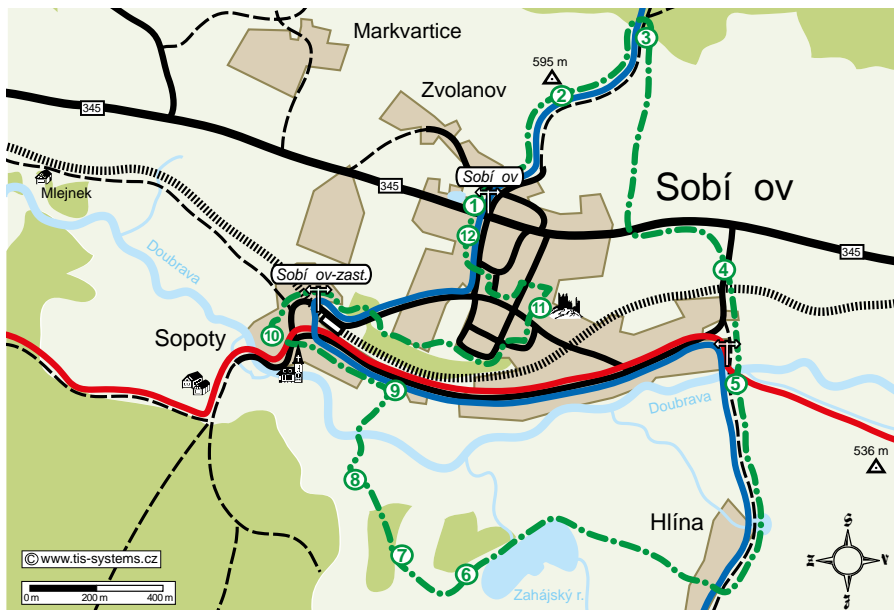
Počet zastavení: 11

GPS začátku NS: N49 42.051 E15 45.976

Náročnost trasy: střední

Zaměření: příroda, historie obce

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Sobíňov
2.	0,5	0,5	Březinka
3.	0,3	0,8	CHKO Železné hory
4.	0,9	1,7	Liběcká stezka
5.	0,3	2,0	Huť a hlína
6.	1,6	3,6	Rybníky
7.	0,3	3,9	Les
8.	0,2	4,1	Přírodní rezervace Niva Doubravy
9.	0,4	4,5	Terénní stanice ČSOP
10.	0,4	4,9	Sopoty
11.	1,1	6,0	Tvrziště Soběnov
Cíl	0,5	6,5	Obecní úřad Sobíňov

Okružní naučná stezka označená zelenou barvou má celkem 11 zastavení s informačními tabulemi, kde se dozvíme řadu informací o přírodě v obci i v jejím okolí a o historii. Trasa začíná a končí u obecního úřadu Sobířňov. Tato obec leží v náhorní rovině nad řekou Doubravou v nadmořské výšce 550 m mezi CHKO Železné hory a CHKO Žďárské vrchy. Záznam o osídlení tohoto prostoru pochází již z roku 1144 a váže se k Liběčké obchodní stezce, která tudy vedla z Čech na Moravu. Naučná stezka prochází úvozem, který je pozůstatkem po této cestě, střídavě polní a lesní cestou a končí u tvrzíště Soběňov – tvrz byla vystavěna k ochraně výše zmíněné obchodní stezky. Informační cedule nás seznámí i se zdejším dolováním železné rudy a stříbra. V části obce nazvané „Huť“ stály dymací pece na tavení železa. Krajinu kolem Sobířňova dříve zdobila kaskáda rybníků, po jedné z hrází nás trasa naučné stezky povede. Začátek trasy potěší především obdivovatele přírodních zajímavostí, neboť vystoupáme polní cestou k vrchu Březinka, kde se nám naskytne velmi krásný výhled na vrcholy Ranského masivu a Žďárských vrchů, dále poznáme i Přírodní rezervaci Niva Doubravy.

Naučná stezka Údolím Doubravy

Správce stezky: Správa CHKO Železné hory, ZO ČSOP Chotěboř

Délka stezky: 4 km

Časová náročnost: 2 hod.

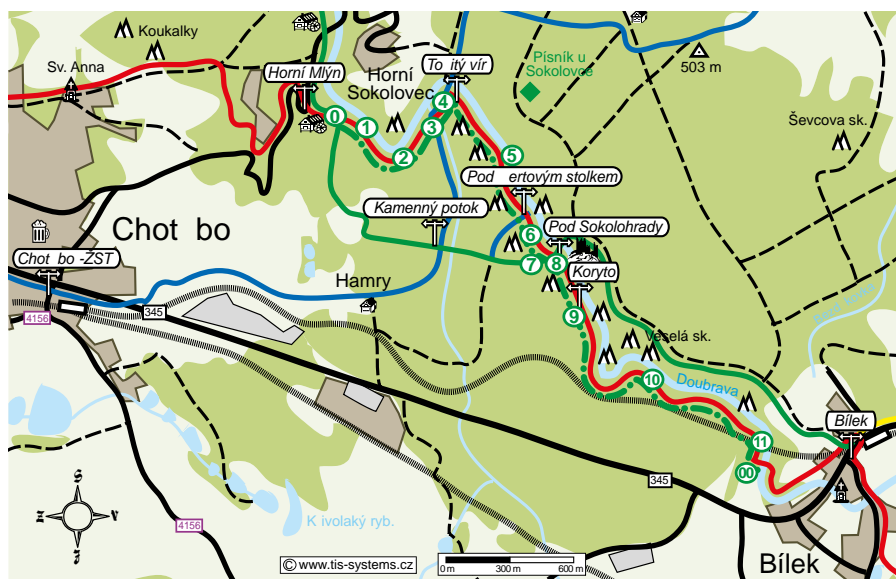
Počet zastavení: 11

GPS začátku NS: N49 42.308 E15 43.575

Náročnost trasy: střední

Zaměření: flora, fauna, geologie, geomorfologie, ekologie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Úvodní panel
1.	0,1	0,1	Voda a její význam v krajině
2.	0,3	0,4	Ostrov
3.	0,3	0,7	Kamenný potok
4.	0,1	0,8	Lesní společenstva
5.	0,5	1,3	Údolní niva
6.	0,4	1,7	Kamenné moře
7.	0,2	1,9	Čertův stolek
8.	0,2	2,1	Sokolohrad
9.	0,3	2,4	Koryto
10.	0,8	3,2	Mikšova jáma
11.	0,7	3,9	Lom
Cíl	0,1	4	Úvodní panel

Středně náročná naučná stezka začíná u Horního mlýna u Chotěboře a končí v obci Bílek. Vede souběžně s červenou turistickou trasou v úzkém lesnatém údolí kaňonovitého rázu vytvořeném řekou Doubravou. Nejzajímavější a také nejdivočejší částí údolí je bezesporu skalnatý kaňon – Koryto a mohutné peřeje – Velký vodopád. Ve svazích nad řekou uvidíme nejrozsáhlejší kamenná moře v údolí, nad nimiž se až nad koruny smrků vypíná jediná skalní věž, nazvaná „Čertův stolec“. Na vrcholu nejvyšší skály „Sokolohrady“, kam nás zavede turistická stezka, je upravená vyhlídka. V místě zvaném „Mikšova jáma“, asi 1 km před obcí Bílek, spadá Doubrava 1,5 m vysokým vodopádem do hluboké tůně. Kolem Veselé skály a lomu, u kterého naučná stezka končí se dostaneme do vesničky Bílek. Naučná stezka nás seznámí s řadou zajímavých geomorfologických jevů, typickým rostlinstvem a živočištvem pro tuto oblast.

Hornická naučná stezka v Jihlavě

Správce stezky: Město Jihlava

Délka stezky: 5 km

Časová náročnost: 3 hod.

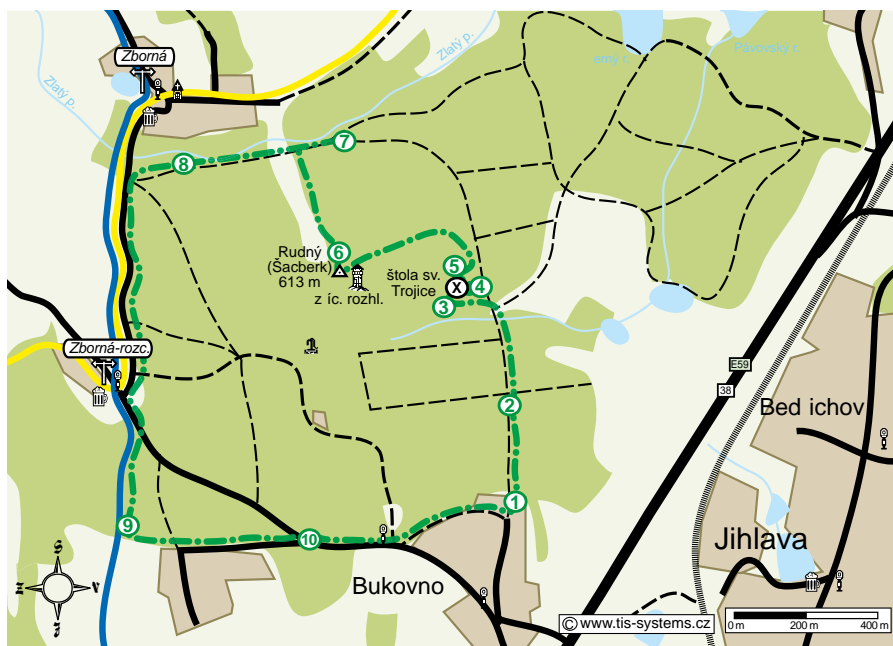
Počet zastavení: 10

GPS začátku NS: N49 25.739 E15 35.247

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: dolování stříbrné rudy, geografie, přírodní zajímavosti

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Stříbrná Jihlava
2.	0,3	0,3	Střecha Evropy
3.	0,5	0,8	Obvaly
4.	0,05	0,85	Šachta sv. Jiří
5.	0,1	1	Vodotěžný stroj
6.	0,5	1,5	Rozhledna na vrchu Rudný
7.	0,6	2,1	Horniny v okolí vrchu Rudný
8.	0,5	2,6	Hornický náhon
9.	1,2	3,8	Obyvatelé místních lesů
10.	0,6	4,4	Šachetní dolování
Cíl	0,6	5	Ukončení okruhu

Hornická naučná stezka prochází lokalitou Jihlava–Lesnov po místech s nejvíce patrnými pozůstatky dolování, tak aby návštěvníkům co nejvíce přiblížila zašlou slávu dolování jihlavského stříbra. Stanoviště jsou zaměřena na ukázky pozůstatků hornické činnosti, historii rozhledny na vrchu Rudný a přírodní zajímavosti. Trasa vede po třinácti informačních tabulích, 10 z nich se nachází v okolí vrchu Rudný a tvoří centrální okruh stezky, jehož mapa je umístěna na prvním stanovišti. Další lokality s pozůstatky dolování jsou štola sv. Jana Nepomuckého tzv. „trpasličí jeskyně“, lokalita Rounek a lokalita Bílý Kámen. Dle průzkumů se v okolí vrchu Rudný vyskytuje 170 větších jam a na celém vrchu je roztroušeno mnoho menších jam po průzkumných výkopech. Východiště trasy je za budovou Správy městských lesů, z parkoviště u krematoria, ulicí Pod Rozhlednou doleva. Stezka je dostupná městskou hromadnou dopravou.

Naučná stezka Čertův hrádek

Správce stezky: Městská správa lesů Pelhřimov

Délka stezky: 830 m

Časová náročnost: 0,5 hod.

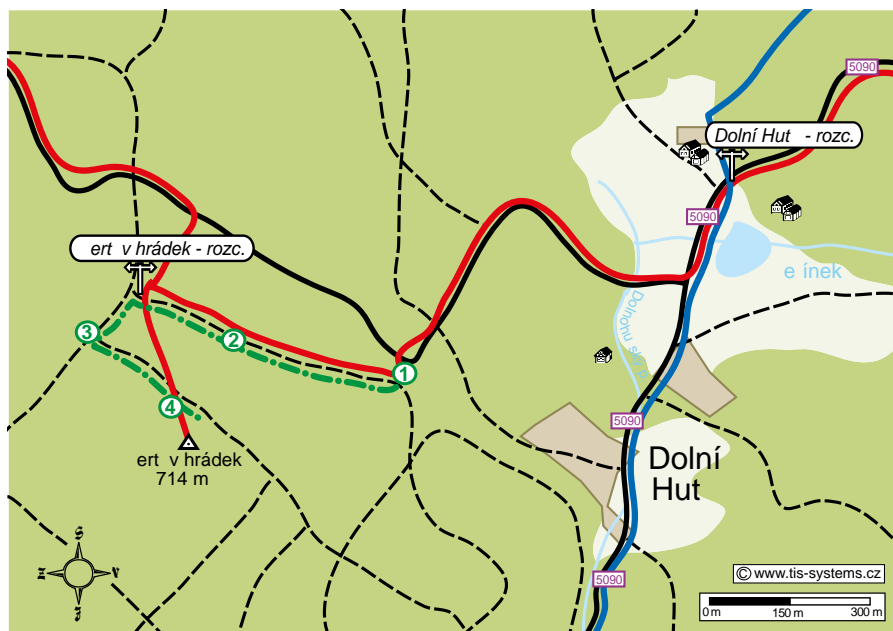
Počet zastavení: 4

GPS začátku NS: N49 22.054 E15 24.617

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, ekosystémy

zastavení	m	km	název zastavení
1.	0	0	Lesy města Pelhřimova a jejich historie
2.	370	0,3	Funkce stromů v přírodě
3.	260	0,6	Les a dřevo
4.	200	0,8	Přírodní památka Čertův hrádek

K naučné stezce Čertův hrádek se dostaneme po značené červené turistické trase od osady Dolní Hutě nebo z obce Nový Rychnov. Cílem a smyslem této naučné stezky je seznámit se s přírodními hodnotami lokality Čertův hrádek, podat nám informace o přírodním prostředí, lesním ekosystému a také o lesích města Pelhřimova. Nenáročná, krátká stezka značená cedulkami nás dovede až ke skalnímu útvaru Čertův hrádek. Na její trase jsou umístěny 4 informační tabule a dva stoly a lavice, na začátku a na konci.

Naučná stezka Čeřínek

Správce stezky: Český svaz ochránců přírody Dolní Cerekev

Délka stezky: 6,5 km

Časová náročnost: 3 – 4 hod.

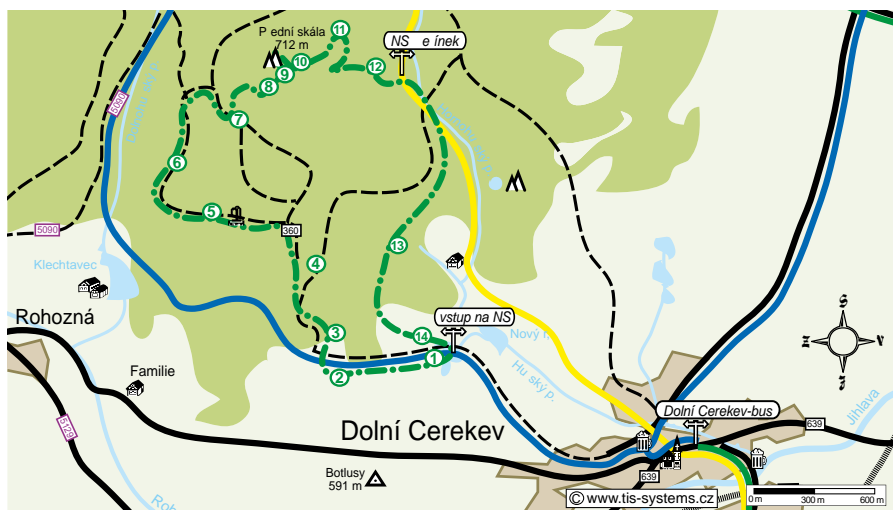
Počet zastavení: 14

GPS začátku NS: N49 20.921 E15 26.230

Náročnost trasy: střední

Zaměření: přírodní poměry, geomorfologické tvary

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Podnebí
2.	0,7	0,7	Geologie
3.	0,02	0,72	Půdy
4.	0,6	1,32	Vznik údolí, tvary terénu
5.	0,7	2,02	Voda
6.	0,3	2,32	Přední skála – chráněný přírodní výtvar
7.	0,7	3,02	Skalní mísy
8.	0,3	3,32	Mrazové sruby
9.	0,02	3,32	Žlábkové škrapy
10.	0,2	3,54	Přední skála (712 m)
11.	0,4	3,94	Pseudokar
12.	0,6	4,54	Rostliny a živočichové
13.	1,2	5,74	Stříbrné doly
14.	0,7	6,44	Poznej a chraň přírodu
Cíl	0,06	6,5	Ukončení okruhu

Živou i neživou přírodu Čeříneku přibližuje naučná stezka, která začíná asi půl druhého kilometru západně od Dolní Cerkve, za rybníky Chudý a Menší. Kruhová středně náročná trasa začíná i končí ve stejném místě a můžeme ji projít oběma směry. Na čtrnácti zastaveních se seznámíme s geomorfologickými, botanickými a zoologickými zvláštnostmi tohoto území. Přírodní park Čeřínek pokrývá území s řadou biologicky cenných lokalit a s četnými přírodními zajímavostmi z oblasti neživé přírody. Od turistického rozcestníku a 1. zastavení se vydáme po cestě, která nás vede kolem zastavení 2, 3 a 4 až k zastavení 5 „Voda“, kde si můžeme odpočinout v dřevěném odpočívadle poblíž Formanské studánky, která byla vždy zdrojem kvalitní vody pro lesní dělníky. Čeká nás totiž asi 1 km náročného stoupání. Kolem Skalních mís, Mrazových srubů a velkých zaoblených balvanů – Žlábkových škrapů vystoupáme na skalnatý vrchol Přírodní památky Přední skála (712 m). Z 11 m vysokého a 22 m širokého skalního ochozu se můžeme pokochat výhledem na okolní kopce a osady Přírodního parku Čeřínek. Pak už nás čeká sestup dolů kolem zastavení 11, 12 a 13 a dojdeme k cíli, kde si na 14. informační ceduli přečteme jak chránit přírodu.

Naučná stezka Josefa Klementa

Správce stezky: Klub českých turistů Polná

Délka stezky: 7 km

Časová náročnost: 4 hod.

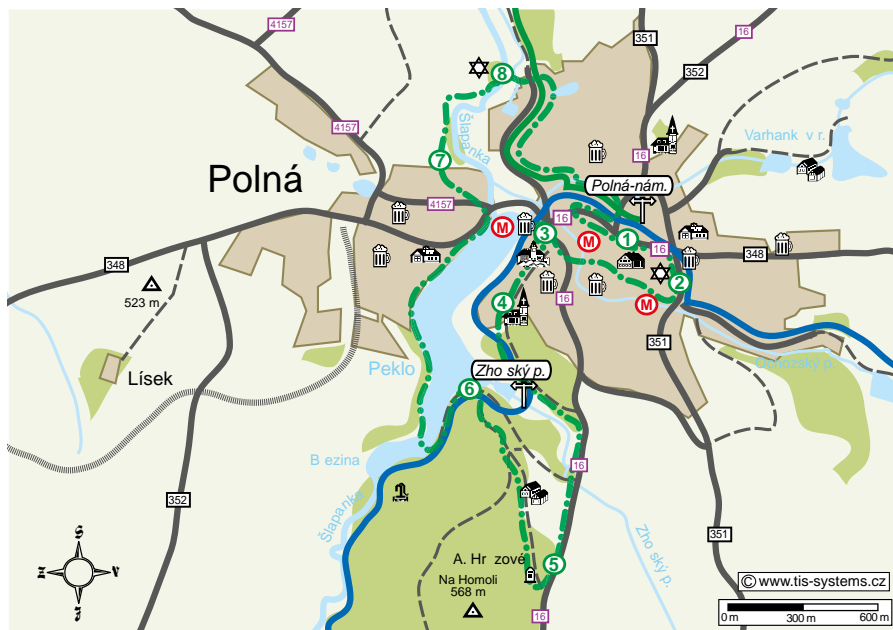
Počet zastavení: 8

GPS začátku NS: N49 29.223 E15 43.191

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra, historické památky, židovství

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Husovo náměstí
2.	0,4	0,4	Dům Josefa Klementa
3.	0,8	1,2	Zámek
4.	0,3	1,5	Kostel sv. Kateřiny
5.	1,2	2,7	Les Březina – místo zavraždění Anežky Hrůzové
6.	0,9	3,6	Rybník Peklo
7.	1,8	5,4	Klešťer (stará zemská cesta)
8.	0,6	6	Židovský hřbitov
Cíl	1,3	7,3	Husovo náměstí

Okružní naučná stezka je zaměřená na poznávání přírody a významných památek na trase. Stezka je značena klasickým zeleným „psaničkem“ a začíná a končí na Husově náměstí. Z náměstí dojdeme do bývalého židovského ghetta a průchodem v rabinském domě na Karlovo náměstí. Zde můžeme navštívit synagogu, která se po rekonstrukci využívá pro Regionální židovské muzeum s expozicemi o historii Židů v Polné a o hilsneriádě. Značky nás dále povedou kolem bývalého měšťanského pivovaru, v němž krátce žil spisovatel Bohumil Hrabal. Pokračujeme k areálu zámku a po jeho prohlídce vystoupáme na vrch s kostelem sv. Kateřiny. Rozkládá se kolem něho menší hřbitov s řadou cenných náhrobků, z nichž některé patří významným polenským osobnostem. Úbočím kopce pokračujeme v cestě kolem šestnáctihektarového rybníka Peklo. Zhruba po půl kilometru přijdeme k odbočce, která nás dovede k symbolickému hrobu Anežky Hružové v lese Březina. Obloukem se vrátíme k rybníku Peklo a po jeho břehu přijdeme znovu mezi domy. Po úbočí nad říčkou Šlapankou se dostaneme k židovskému hřbitovu a odtud se vrátíme do středu města Polná.

Naučná stezka Pěšky krajem malíře Františka Mořice Nágla

Správce stezky: Obec Kostelní Myslová

Délka stezky: 3,5 km

Časová náročnost: 1 – 1,5 hod.

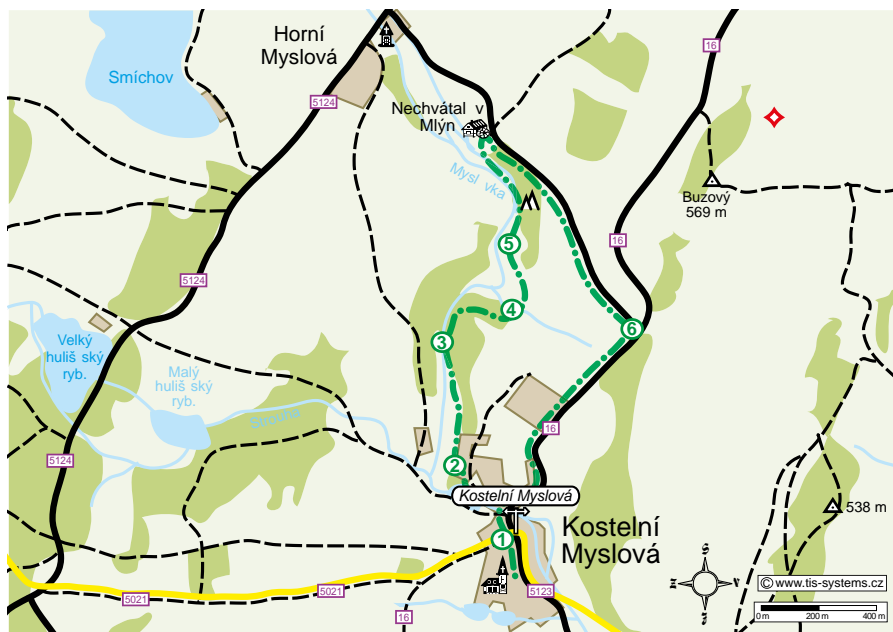
Počet zastavení: 6

GPS začátku NS: N49 08.905 E15 25.712

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: historie, židovství

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Odpočívadlo na návsi v Kostelní Myslové
2.	0,4	0,4	U Náglova statku
3.	0,4	0,8	U rybníka
4.	0,4	1,2	Náglovy stráně
5.	0,3	1,5	U Nechvátalova mlýna
6.	1,2	2,7	Vyhliídka malíře F. M. Nágla
Cíl	0,9	3,6	Kostelní Myslová

Naučná stezka Pěšky krajem malíře Františka Mořice Nágla začíná a končí na návsi v Kostelní Myslové. Odtud nás zelené psaníčko povede k chátřejícímu statku, rodnému místu malíře Nágla. Pěšinou podél potoka Myslůvky dojdeme k Nechvátalovu mlýnu a cestou budeme míjet kamenné stavidlo bývalého rybníka a kámen s hamrovým znamením z roku 1888. Od mlýna se vydáme po silnici zpět do Kostelní Myslové. Na informačních tabulích se seznámíme s tvorbou a životem akademického malíře Františka Mořice Nágla, s historií obce a s osudy lidí žijících v tomto kraji na počátku 20. století. V kraji střeženém horou Javořicí stával u potoka Myslůvky malířův rodný statek, v němž rod Nágglů žil po celé generace. Bývali to nejen dobří hospodáři, ale také nositelé kulturních a společenských tradic pro celou Kostelní Myslovou. Pro malíře F. M. Nágla (1889 Kostelní Myslová –1944 Osvětim) byla zdejší půvabná krajina nejenom místem odpočinku, ale také zdrojem inspirace pro výtvarnou tvorbu i pro celý jeho život. Celá rodina Náglova zahynula kvůli svému židovskému původu během druhé světové války v koncentračních táborech. Zapomenuté obrazy a zpusťlý chátřející statek v Kostelní Myslové dodnes připomínají Náglovu rodinu i osudy evropských židů.

Naučná stezka Roštejská obora

Správce stezky: Lesy ČR, s. p., Lesní správa Telč

Délka stezky: 2 km

Časová náročnost: 1 hod.

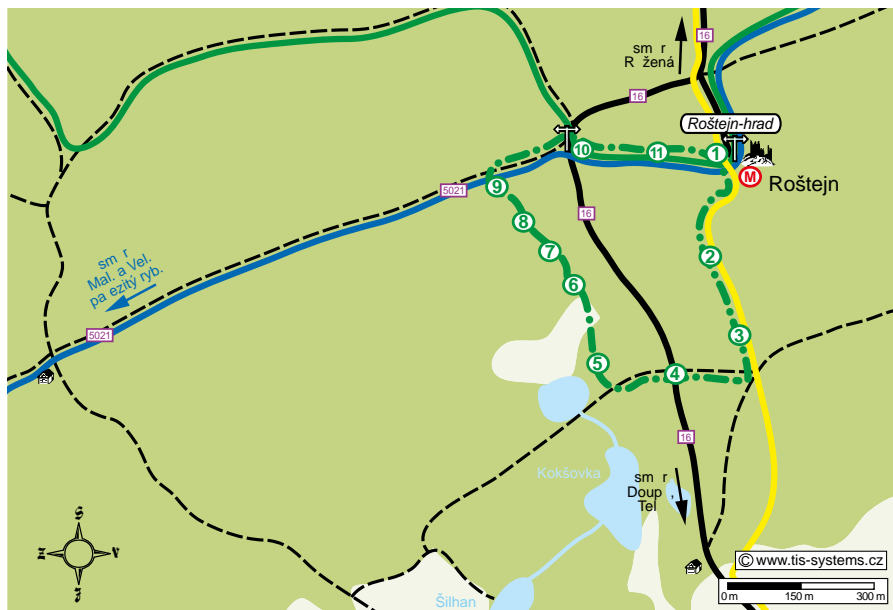
Počet zastavení: 11

GPS začátku NS: N49 15.146 E15 25.588

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: les, příroda, myslivost

zastavení	m	m	název zastavení
1.	0	0	Historie vzniku myslivosti
2.	241	241	Lov zvěře
3.	167	408	Myslivecká kynologie
4.	171	579	Roštejská obora
5.	172	751	Obory
6.	65	816	Muflon
7.	176	992	Prase divoké
8.	77	1069	Zvěř vyskytující se v Roštejské oboře
9.	88	1157	Myslivecká zařízení v oboře a péče o zvěř
10.	215	1372	Sokolnictví
11.	91	1463	Přírodní rezervace Roštejská obora
Cíl	271	1734	Parkoviště u hradu Roštejn

Naučná přírodovědná stezka vede krásným lesním prostředím přírodní rezervace Roštýnská obora a obnovou historickou oborou. Z jedenácti informačních tabulí se dozvíme jak vznikla myslivost, o vývoji lovu zvěře, o mysliveckých zvycích a tradicích, o péči o zvěř, sokolnictví a kynologii a seznámíme se s druhy zvěře, které zde žijí. Roštýnská obora s rozlohou 126,9 ha, vznikla na konci 16. století a patří mezi nejstarší obory v České republice. Druhy chovné zvěře se postupně měnily, v současné době tu žije mufloní a dančí zvěř a prase divoké. Do obory se vstupovalo a vjíždělo branami, z nichž se dochovala jedna, západní. V současné době mají největší historickou hodnotu původní žulové sloupy, použité na stavbu oborního plotu o celkové délce 4 917 m. Výchozím místem okružní stezky je turistický směrovník u parkoviště před hradem Roštejn. K oboře sestoupíme společně se žlutou turistickou značkou, zpět od obory k hradu se pak vrátíme po modré a zelené značce. Přímo ke vstupu do obory se můžeme také dostat z menšího parkoviště, ležícího u spojovací silničky Roštejn – Doupě. Při návštěvě Roštýnské obory dodržujeme „Návštěvní řád obory“, k orientaci je k dispozici i mapa naučné stezky, která je vyvěšena u vstupní brány.

Naučná stezka Špičák

Správce stezky: Město Třešť

Délka stezky: 10 km

Časová náročnost: 3 – 4 hod.

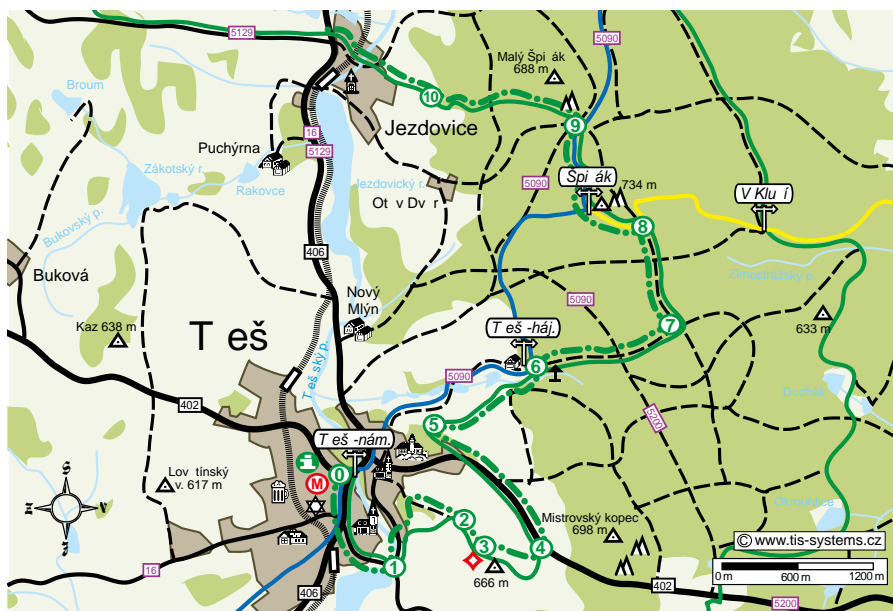
Počet zastavení: 10

GPS začátku NS: N49 17.136 E15 29.303

Náročnost trasy: střední

Zaměření: biologie, geologie, geomorfologie, historie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Třešť – náměstí
1.	1	1	Nad Pekárkovými
2.	1,2	2,2	Pod Štolejtnou
3.	0,2	2,4	Šibeniční vrch
4.	0,5	2,9	Katův kámen
5.	1,3	4,2	U ovčáčky
6.	1	5,2	V Březičku
7.	1	6,2	U křížku
8.	0,4	6,6	Špičák
9.	1,7	8,3	U černého pařezu
10.	1,8	10,1	Jezdovice
Cíl	0,9	11	Jezdovice – kaplička

Naučná stezka Špičák začíná v Třešti u hráze Váňovského rybníka a pokračuje až do Jezdovic. Cesta vede okrajovými částmi Třeště, pokračuje po polních a lesních cestách a značena je místním značením. Trasu si můžeme libovolně krátit dle fyzických nebo časových možností. Okruh Třešti vedený z centra s návratem zpět je dlouhý 5 km a zahrnuje pět zastávek. Když se vydáme z centra přímo na vrch Špičák (735,5 m) a vrátíme se zpět po modré turistické značce, ujdeme 8 km a shlédneme 4 informační panely. Nejdelší, desetikilometrový okruh s 10 informačními panely zakončíme v Jezdovicích a při návratu zpět do Třeště můžeme využít vlak nebo autobus. Informační stojany na stezce nás seznámí s krajinou a místními přírodními podmínkami, historií a zajímavostmi území. Vedle památných stromů a významných krajinných prvků, které cestou potkáme, navštívíme i Národní přírodní rezervaci Velký Špičák.

Naučná stezka Velký Pařezitý rybník

Správce stezky: Obec Řásná

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 1,5 hod.

Počet zastavení: 4

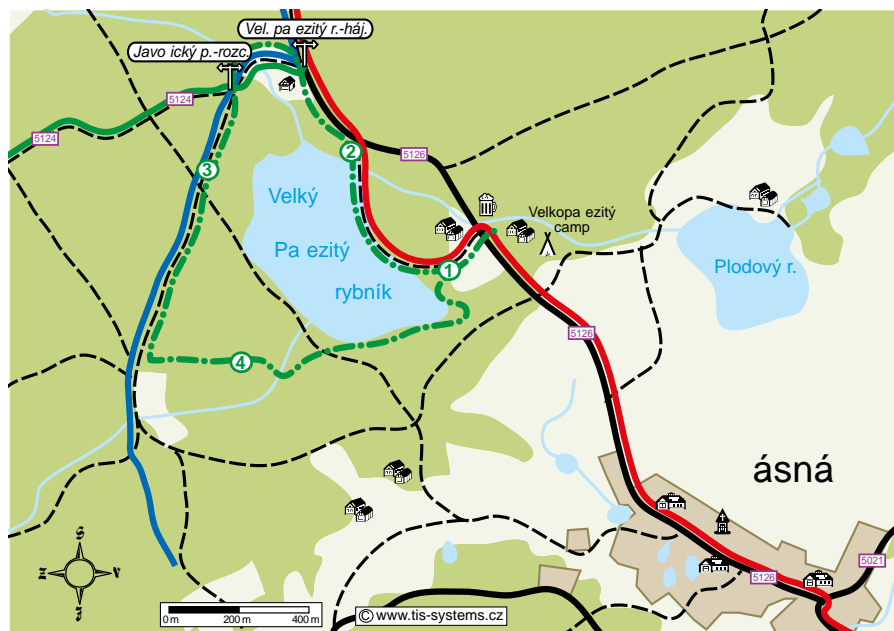
GPS začátku NS: N49 13.691 E15 22.809

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: biologie, fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Parkoviště
1.	0,2	0,2	Historie rybníka
2.	0,5	0,7	Živočichové
3.	0,9	1,6	Rostliny
4.	0,8	2,4	Život ve vodě
Cíl	0,9	3,3	Parkoviště

Naučná, pozorovací, informační a rekreační stezka tvoří okruh kolem rybníka Velký Pařejitý u Řásné na Telčsku. Nenáročnou procházku začneme u jižní části hráze, u přístupové cesty z kempu. Pokračujeme po hrázi, směrem k hájence, kde se napojíme na modrou turistickou značku. Asi po 1,5 km odbočíme z cesty doleva a budeme míjet nejcennější část území, Přírodní rezervaci Velký Pařejitý rybník. Odtud již budeme pokračovat do výchozího bodu stezky. Informační zastávky nás seznámí s historií rybníka, se zajímavostmi a životem v jeho okolí.

Pojmannova stezka

Správce stezky: Klub Za historickou Polnou

Délka stezky: 6,5 km

Časová náročnost: 4 hod.

Počet zastavení: 5

GPS:

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: ekosystémy, fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Husovo náměstí
1.	0,8	0,8	Lidská sídla
2.	1,1	1,9	Louka
3.	0,3	2,2	Les
4.	0,9	3,1	Rybník
5.	0,9	4	Pole
Cíl	2,4	6,4	Husovo náměstí

Na vzniku Pojmannovy stezky Borským údolím v letech 1909 až 1912 měli největší zásluhu starosta a továrník Václav Pojmann (1849–1925), který projekt financoval, a muzejník Břetislav Rérych (1872–1936), který cestu projektoval, propagoval a spolu se členy okrašlovacího spolku Viktorin a za podpory města Polná vybudoval. Výcházková trasa vede z historického centra města ulicí Pod Kalvárií k Borskému rybníku, pak kolem bývalého Štohanzlova mlýna a dále půvabnými přírodními místy – lesním porostem po břehu rybníka Kukle a Obecním lesem zpět do Polné. Je značena žlutou turistickou značkou. V roce 2005 žáci ZŠ Polná v rámci projektových dnů doplnili stezku malými cedulkami o ekosystémech. Na Pojmanově stezce se nachází několik odpočinkových míst a zastavení. Předně je to zastřešené posezení v místě U Borovice, nejlépe situovaným místem je tzv. Doubravnik nad Borským údolím poblíž choboty rybníka Kukle. Další zastřešené posezení je pod hrází Kukle. Stezka je od jara do podzimu udržovaná a je velmi dobře schůdná.

Městská naučná stezka „Po stopách historie“

Správce stezky: Městské kulturní a informační středisko v Humpolci

Délka stezky: 2,5 km

Časová náročnost: 1 hod.

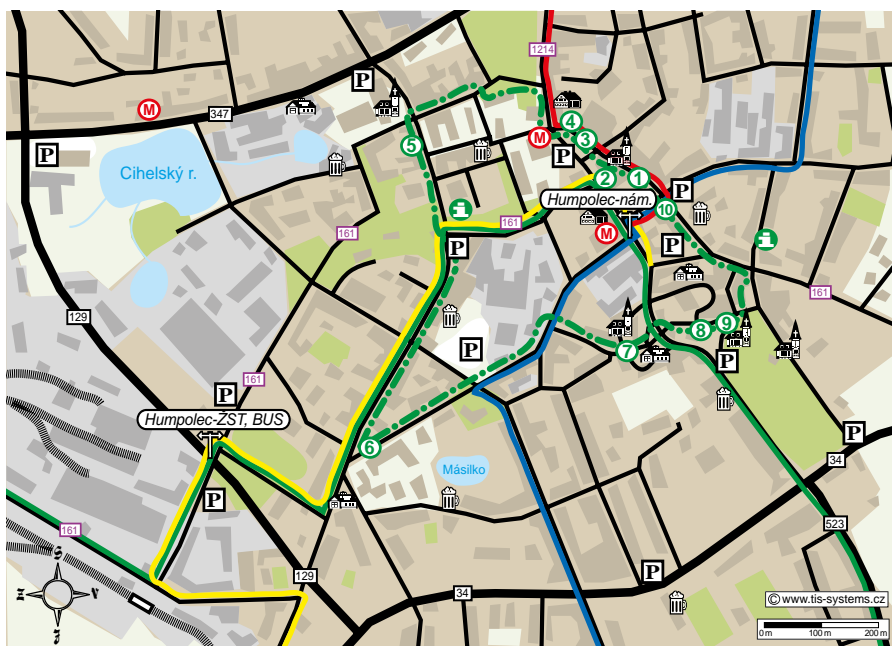
Počet zastavení: 10

GPS začátku NS: N49 32.488 E15 21.602

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: historie

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Muzeum Dr.Aleše Hrdličky
2.	0,1	0,1	Kostel sv. Mikuláše
3.	0,1	0,2	Budova spořitelny
4.	0,05	0,25	Budova městské knihovny
5.	0,4	0,65	Evangelický kostel
6.	0,7	1,35	Gočárův dům
7.	0,5	1,85	Židovská synagoga
8.	0,1	1,85	Toleranční kostelík
9.	0,05	1,9	Kostelík sv. Jana Nepomuckého
10.	0,3	2,2	Budova městské radnice
Cíl	0,1	2,3	Ukončení okruhu

Městská naučná stezka s názvem „Po stopách historie“ prochází historickými částmi města Humpolec. Východí bod trasy je umístěn na největším humpoleckém náměstí – Horním náměstí, kde mj. stojí nejvíce historicky i kulturně cenných budov a je zde také soustředěn turistický informační servis – infotabule s mapou města a základními turistickými informacemi, turistická i cykloturistická mapa okolí města, a turistické a cykloturistické rozcestníky. Jednotlivé panely stezky jsou umístěny v těsné blízkosti historických budov a informují ve třech jazykových mutacích (ČJ, AJ, NJ) o historii a významu budovy, popř. o zajímavostech, které se k tomuto místu vážou. Text je doplněn obrázkovým detailem zajímavé části interiéru. Pro snazší orientaci je na každém panelu celková mapa stezky s vyznačeným bodem, kde se právě nacházíme.

Naučná stezka Březina

Správce stezky: Zelené srdce o.s. ve spolupráci se společností Castrum o.p.s. Humpolec

Délka stezky: 7 km

Časová náročnost: 3 – 4 hod.

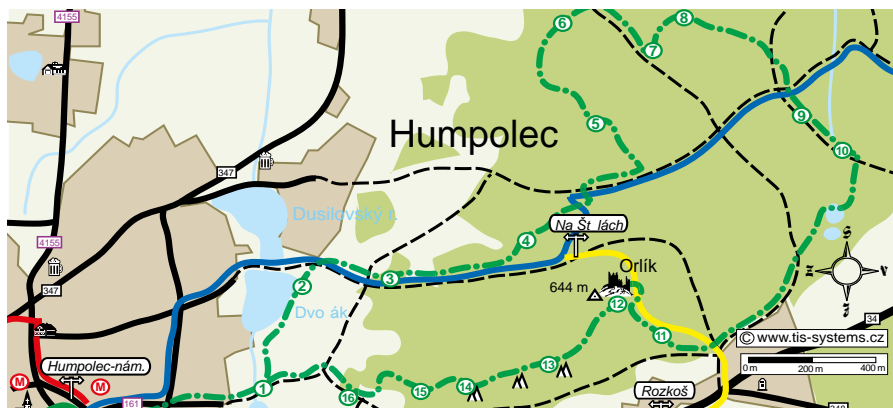
Počet zastavení: 16

GPS:

Náročnost trasy: střední

Zaměření: geologie, historie, ekologie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Horní náměstí, Humpolec
1.	0,5	0,5	Úvodní panel, Lesopark
2.	0,4	0,9	Staleté stromy u rybníka Dvořák
3.	0,3	1,2	Živcové lomy
4.	0,5	1,7	Štůly pod Orlíkem
5.	0,7	2,4	Středověké hornictví
6.	0,5	2,9	Březinka – rýžoviště zlata
7.	0,4	3,3	Andalusit u Čejova
8.	0,1	3,4	Rostliny v lese
9.	0,6	4	Voda je život
10.	0,2	4,2	Živočichové v lese
11.	1,1	5,3	Studna v podhradí
12.	0,3	5,6	Hrad Orlík
13.	0,3	5,9	Kamenné moře
14.	0,3	6,2	Ochrana přírody
15.	0,2	6,4	Čertovka a Andělka – pověsti z okolí
16.	0,3	6,7	Židovský hřbitov
Cíl	0,4	7,1	Úvodní panel, Lesopark

Na okružní naučné stezce o délce 9 km je 16 zastávek, na nichž se seznámíme s geologií, historií a ekologií Humpolecka a rovněž se zříceninou středověkého hradu Orlíku u Humpolce. Méno stezky je odvozeno od prvního ředitele Zemědělské školy v Humpolci, od pana Otakara Březiny, který významným podílem přispěl k poznání přírody a historie okolí Humpolce. K naučné stezce se snadno dostaneme z Horního náměstí v Humpolci, když půjdeme k lesoparku u základní školy Podhrad, kde naučná stezka začíná a také končí. Trasa je určená pro pěší turisty a vede převážně po vzorně upravených a udržovaných lesních cestách v okolí hadu Orlíka u Humpolce. Stezka je značena orientačními tabulemi a značkami. K odpočinku nám poslouží vybudované odpočinkové místo a k osvěžení dvě lesní studánky. Z lesoparku se postupně dostaneme do nádherných lesů a na informačních tabulích se seznámíte nejenom se stromy, ale i se zvířaty a ptáky, kteří zde žijí. Na 6. a 7. zastávce budeme informováni o Březince – rýžovišti zlata a o andalusitu u Čejkova. Pro sběratele hornin a nerostů je zde připravena specialita, unikátní naleziště andalusitu, který při troše štěstí objevíme. Kolem zříceniny hradu Orlík, která je přístupná od dubna do října, dojdeme k poslední zastávce naučné stezky, kterou je židovský hřbitov.

NS Cestou starých soukenických mistrů Počáteckých

Správce stezky: Město Počátky

Délka stezky: 2 km

Časová náročnost: 1 – 2 hod.

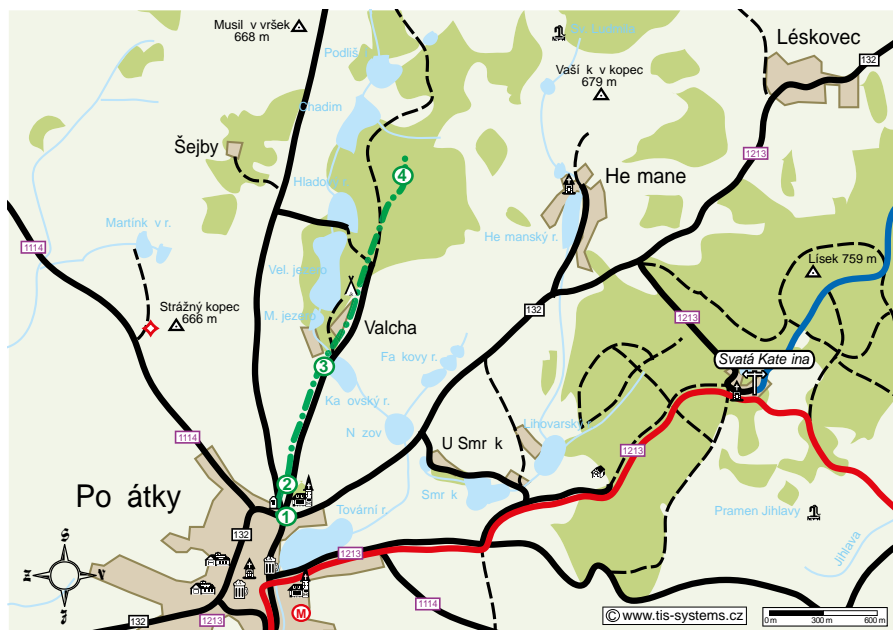
Počet zastavení: 4

GPS začátku NS: N49 15.849 E15 14.466

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: historie, příroda

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Úvodní panel
1.	0,07	0,07	Kostel Božího těla, hřbitov a kostnice
2.	0,13	0,2	Valchovská cesta
3.	0,8	1,0	Počátecká valcha
4.	0,12	2,2	Pramen sv. Ludmila

Naučná stezka „Cestou starých soukenických mistrů počáteckých“ nás provede významnou dominantou v okolí Počátek – Valchovskou alejí, tvořenou lipami a jirovci. Stezka začíná u kostela Božího těla a pokračuje kolem rekreačních středisek Valcha a Volmanec, kolem rybníků, vzrostlými lesy až k Prameni sv. Ludmily. Tento pramen s křišťálovou vodou byl odpradána zastávkou místních občanů na cestě do Polesí a stal se poutním místem počáteckých občanů. Práve patří k nejčistším pramenům Pelhřimovska. Výchozím místem stezky je v Počátkách na křižovatce silnic Horní Cerekev – Žirovnice a Počátky – Jihlava. Naučná stezka je zaměřená na historii soukenictví v Počátkách a vlastivědné zajímavosti v městečku a jeho blízkém okolí. Vede nenáročným terénem a je vyznačena místním značením se směrovými šipkami a informačními tabulkami.

Naučná stezka Křemešník

Správce stezky: Středisko ekologické výchovy Mravenec, Pelhřimov

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 2 hod.

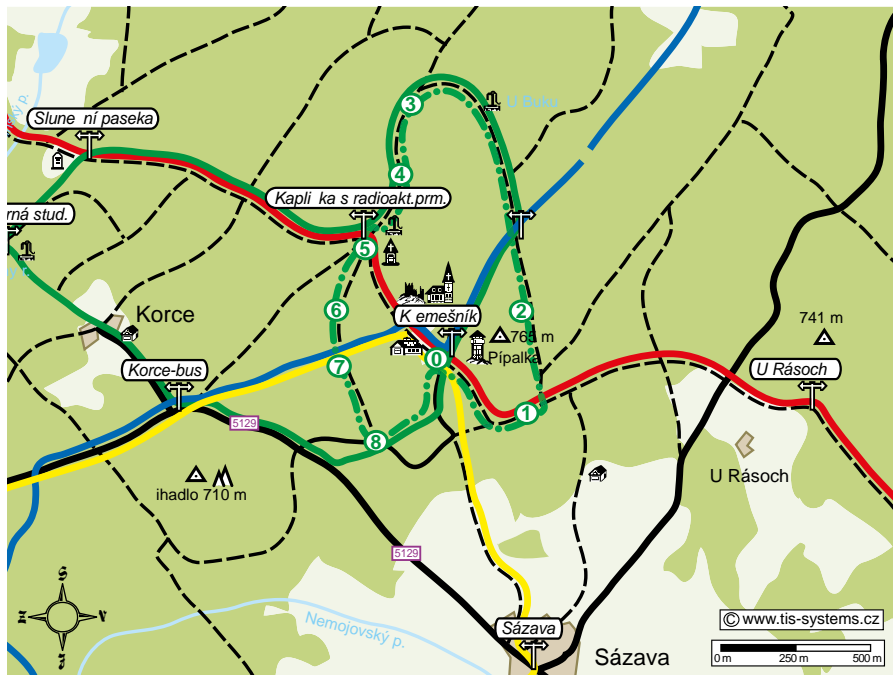
Počet zastavení: 8

GPS začátku NS: N49 24.203 E15 19.524

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, historie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Parkoviště Hotel Křemešník
1.	0,4	0,4	Lesní statek královského města Pelhřimova
2.	0,3	0,7	Les obecně
3.	1	1,7	Přírodní rezervace Křemešník
4.	0,3	2	Houby
5.	0,2	2,2	Kulturní památky
6.	0,2	2,4	Ptáci
7.	0,2	2,6	Kulturní památky
8.	0,3	2,9	Zvěř
Cíl	0,4	3,3	Parkoviště Hotel Křemešník

Křemešník je známé a mnoha pověstmi opředené poutní místo s turisticky velmi atraktivními pamětihodnostmi v malebném prostředí lesů jednoho z nejvyšších vrcholů Českomoravské vrchoviny. K vidění je zde například kostel Nejsvětější Trojice, kaple sv. Jana Křtitele, skalka s křížkem, Křížová cesta, Větrný zámek nebo studánka s léčivou vodou. Naučná stezka kolem vrcholu Křemešníku nám umožní příjemnou a pohodlnou procházku a přiblíží nám zdejší přírodní prostředí. Stezka z větší části kopíruje přírodní rezervaci Křemešník, která leží asi 8 km východně od Pelhřimova. Hlavní okruh má 8 zastavení, přičemž každé z nich je opatřené lavicemi se stolem a kmenem se stříškou a textem. Výchozím místem trasy je parkoviště u horského hotelu Křemešník. U jednotlivých zastavení se dozvíme více o lesním hospodaření, lesu samotném, přírodní rezervaci, flóře a fauně, léčivých studánkách a o kulturních památkách na Křemešníku.

Naučná stezka Městské sady

Správce stezky: Středisko ekologické výchovy Mravenec, Pelhřimov

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 2 hod.

Počet zastavení: 12

GPS začátku NS: N 49 26.017 E 15 13.326

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, historie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Úvod
1.	0,2	0,2	Historie městských sadů
2.	0,2	0,4	Stromy
3.	0,2	0,6	Zvířata
4.	0,2	0,8	Horniny
5.	0,2	1	Lesy
6.	0,3	1,3	Voda – ryby
7.	0,3	1,6	Les – stopy
8.	0,1	1,7	Podnebí
9.	0,3	2	Ptáci – budky
10.	0,3	2,3	Rostliny
11.	0,1	2,4	Významné stromy
12.	0,3	2,7	Chráněná území
Cíl	0,2	2,9	Úvod

Nedaleko centra města Pelhřimov je využíván pro relaxaci, rekreaci i ke krátkým procházkám rozsáhlý parkový komplex Městských sadů, který je protkán cestami s lavičkami a romantickými zákoutími. Přírodní charakter parku s pestrou skladbou dřevin, zajímavá historie vzniku městských sadů a jejich vysoká návštěvnost byly podnětem k vybudování okruhu naučné stezky, která informuje o zajímavostech parku samotného i přírody Pelhřimovska. Na značeném okruhu dlouhém téměř 3 km potkáme 12 informačních tabulí, které nám přiblíží rozmanitost a hodnotu zdejší krásné a zachovalé přírody. Každá informační tabule obsahuje mapku s nákresem trasy naučné stezky a označením místa, kde se právě nalézáme. Součástí stezky jsou tabulky s českými a latinskými názvy třiceti nejznámějších či nejvzácnějších dřevin vysazených v sadech.

Naučná stezka Mozaika krajiny

Správce stezky: Obec Těchobuz

Délka stezky: 2,5 km

Časová náročnost: 1 hod.

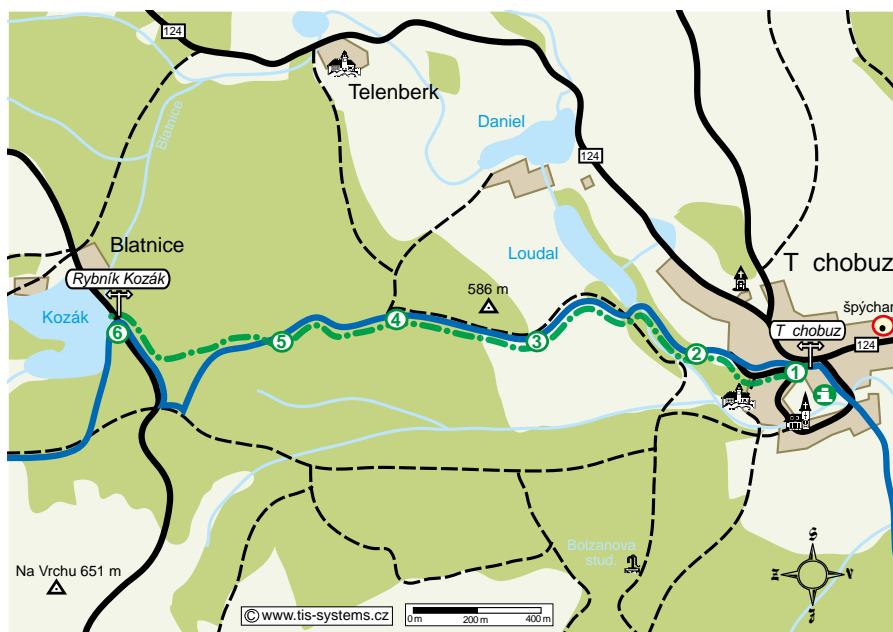
Počet zastavení: 6

GPS začátku NS: N49 30.589 E14 55.780

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: ekosystémy, fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Vesnice v krajině
2.	0,3	0,3	Ekosystém parku v obci
3.	0,7	1	Polní krajina Pacovské vrchoviny
4.	0,5	1,5	Lesní ekosystém Pacovské vrchoviny
5.	0,4	1,9	Management lesa
6.	0,6	2,5	Rybníky v krajině

Naučná stezka „Mozaika krajiny“ poukazující na malebnou krajinu Pacovské vrchoviny se nachází 8 km severovýchodně od města Pacov. Stezka začíná v centru obce Těchobuz a dovede nás po modré turistické značce až k rybníční soustavě Blatnice. Na tříkilometrové trase je umístěno šest informačních tabulí, které nám přiblíží malebnou krajinu Pacovské pahorkatiny a místní faunu a flóru.

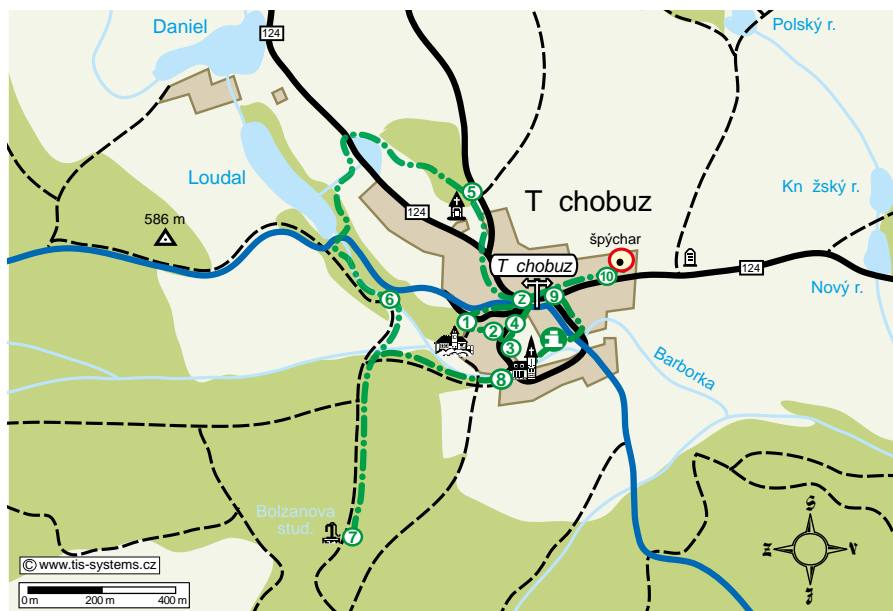

Naučná stezka Po pamětihodnostech Těchobuze

Správce stezky: Obec Těchobuz
 Délka stezky: 3,5 km
 Časová náročnost: 2 hod.
 Počet zastavení: 10
 GPS začátku NS: N49 30.609 E14 55.820

Náročnost trasy: nízká
 Zaměření: historie

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	
1.	0,2	0,2	Zámek
2.	0,1	0,3	Zvonice
3.	0,03	0,33	Kostel sv. Marka
4.	0,02	0,35	Škola
0	0,15	0,5	
5.	0,4	0,9	Kaple sv. Jana Nepomuckého
6.	1	1,9	Zámecký park s historií sklářství
7.	0,4	2,3	Bolzanova studánka
8.	0,6	2,9	Bývalý mlýn
9.	0,4	3,3	Budova hostince
10.	0,2	3,5	Špýchar

Naučnou stezku Po pamětihodnostech Těchobuze tvoří dva okruhy. Ten kratší nás provede po obci a seznámí nás s historickými budovami v obci. Delší okruh, značený dřevěnými ukazateli nás zavede za ves, kde se nachází kamennou zdí obehnaný hřbitov, u jehož vchodu se pod mohutnými lipami choulí kaple sv. Jana Nepomuckého a současně hrobka rodiny Hoffmanů. Odtud za silnicí na Mladou Vožici přejdeme přes pole a lesík k rybníku jménem Loudal. Po jeho hrázi se dostaneme do zámeckého parku, kde stávala skelná huť. Z parku si vyšlápneme k Bolzanově studánce, k níž se váže pověst, která praví, že Bolzano zde našel ztracenou dceru manželů Hoffmanových. Od studánky sejdeme k potoku Trnávka, kde dříve stávaly mlýn a sklářská huť. K poslednímu zajímavému objektu procházky musíme projít na opačný konec obce, kde při silnici na Pacov stojí malý špýchar.

Naučná stezka Po stavebních slozích

Správce stezky: Město Pelhřimov

Délka stezky: okruh vnitřní město 1,2 km, okruh předměstí 2,6 km

Časová náročnost: 1,5 - 2 hod.

Počet zastavení: 43

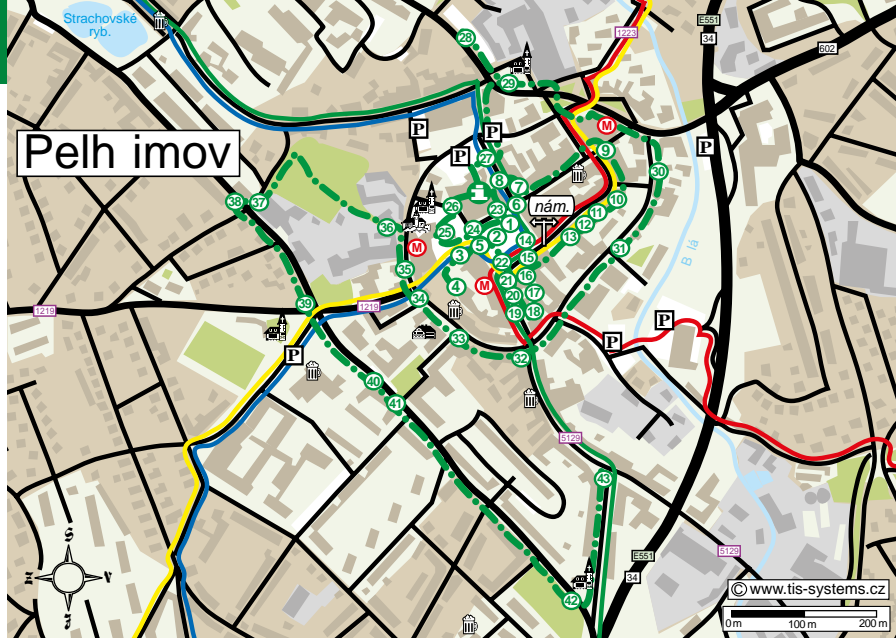
GPS začátku NS: N49 25.855 E15 13.375

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: historie, stavení slohy

Vnitřní město			Předměstí		
zastavení	m	název zastavení	zastavení	m	název zastavení
1.	0	Šrejnarovský dům čp. 10	27.	1290	Altenhoferovský dům čp. 56
2.	30	Měštanský dům čp. 6	28.	1483	Váňova vila čp. 127
3.	88	Měštanský dům čp. 5	29.	1657	Kostel sv. Víta
4.	108	Měštanský dům čp. 4	30.	1933	Dům čp. 203
5.	206	Radnice čp. 1	31.	2045	Hradby
6.	237	Komerční banka čp. 77	32.	2275	Dům čp. 836
7.	255	Měštanský dům čp. 61	33.	2364	Městská knihovna čp. 841
8.	281	Měštanský dům čp. 62	34.	2461	Vlasákova restaurace čp. 855
9.	517	Jihlavská brána (Dolní)	35.	2502	Městské divadlo čp. 854
10.	605	Měštanský dům čp. 83	36.	2558	Děkanská (Městská) zahrada
11.	631	Měštanský dům čp. 89	37.	2829	Drechselova vila čp. 331
12.	645	Měštanský dům čp. 37	38.	2845	Vila čp. 333
13.	697	Průmyslová škola	39.	3033	Kostel sv. Kříže (Kalvárie)
14.	775	Kašna	40.	3191	Okresní soud čp. 876
15.	805	Hotel Slávie čp. 29	41.	3218	Gymnázium čp. 244
16.	841	Měštanský dům čp. 27	42.	3598	Kaple Panny Marie Sedmibolestné
17.	900	Rynářecká brána (Horní)	43.	3784	Obchodní dům firmy Herrman - Fleischl (Koh-i-noor) čp. 823
18.	905	Měštanský dům čp. 21			
19.	910	Měštanský dům čp. 20			
20.	957	Měštanský dům čp. 18			
21.	968	Purkrabský dům čp. 17			
22.	981	Měštanský dům čp. 14			
23.	1041	Měštanský dům čp. 13			
24.	1110	Zámek pánů z Říčan čp. 12			
25.	1148	Kostel sv. Bartoloměje			
26.	1195	Děkanství čp. 8			

Tato stezka umožňuje prohlídku architektonických skvostů v Pelhřimově a představuje nejcněnější stavby ve městě, které se pro množství a hodnotu svých památek pyšní statutem městské památkové rezervace. Stezka nás blíže seznámí se 43 nejcněnějšími objekty a vede po dvou okruzích. Okruh vnitřním městem (1-26) nás provede starým městským centrem s honosnými domy bohatých měšťanů, děkanským kostelem, zámek pánů z Říčan (starou radnicí), novou radnicí, třemi branami a rozsáhlými pozůstatky městských hradeb. Vnější okruh (27-43) nám představí předměstské kostely, děkanskou zahradu a příklady novější architektury veřejných i soukromých budov. Výchozím místem naučné stezky je Šrejnarovský dům čp. 10, v němž se nachází Turistické informační centrum, kde si můžeme vyzvednout i informační leták s mapkou naučné stezky.

Naučná stezka Stražiště

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Pelhřimov

Délka stezky: stezku tvoří samostatné na sebe nenavazující informační tabule

Časová náročnost: 4 – 8 hod.

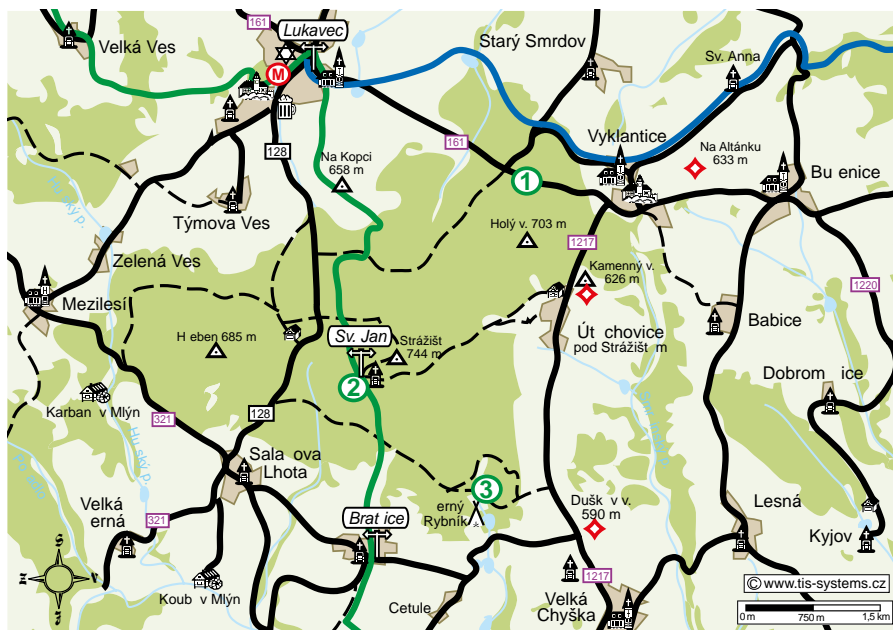
Počet zastavení: 3

Náročnost trasy: střední

Zaměření: příroda

zastavení	poloha jednotlivých zastavení	název zastavení
1.	N49 33.183 E15 01.800	Rostlinná říše
2.	N49 32.032 E15 00.022	Lesní hospodářství
3.	N49 31.353 E15 00.976	Ptačí budky

Stežka nabízí středně náročnou procházku převážně po lesních cestách. Jejím jediným úskalím je skutečnost, že není opatřena speciálním značením. Proto jsou všechny tři informační tabule pro lepší orientaci vybaveny mapou. Výchozí bod stežky se nachází u silnice za obcí Nové Vyklatice, kde je umístěna první informační tabule. Druhou informační tabuli nalezneme na vrcholu Stražiště, vedle kaple se studánkou z 18. století. Poslední informační tabuli potkáme nedaleko Černého rybníka, směrem k obci Bratřice.

Naučná stezka Vítězslava Nováka

Správce stezky: Město Kamenice nad Lipou

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 1 – 2 hod.

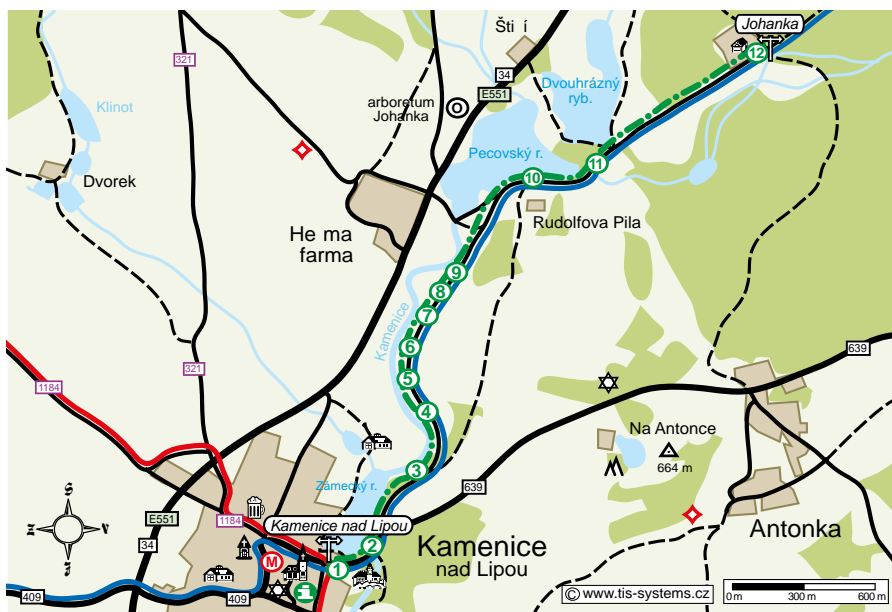
Počet zastavení: 12

GPS začátku NS: N49 18.139 E15 04.705

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra, historie

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Úvodní zastavení u zámku
2.	0,2	0,2	Významné stromy LČR
3.	0,3	0,5	Vodní plochy, mokřady, potoky
4.	0,3	0,8	Ptačí budky
5.	0,1	0,9	Památné stromy a chráněná území
6.	0,1	1,0	Rostlinná říše
7.	0,1	1,1	Živočišná říše
8.	0,1	1,2	Stromy
9.	0,05	1,25	Lesní hospodářství
10.	0,6	1,85	Litorální pásmo Pecovského rybníka
11.	0,3	2,15	Územní systémy ekologické stability
12.	0,9	3,05	Vítězslav Novák

Naučná stezka nás na třech kilometrech a dvanácti zastaveních seznámí s přírodou, lesním hospodářstvím a zajímavostmi Kamenicka a s životem a dílem kamenického rodáka, hudebního skladatele Vítězslava Nováka. Vede od kamenického zámku k myslivně na Johance. Trasa vychází od zámecké brány kolem Zámeckého rybníka přes anglický lesopark Hamerky. Ten získal jméno podle železodílen, které dříve kolem řeky Kamenice fungovaly. Přes starou dřevařskou pilu projdeme k Pecovskému rybníku a dále po silnici i k Dvouhráznému rybníku. Stezku zakončuje modřínová alej se 118 staletými modřínů a poslední zastávka je na myslivně Johanka, rodišti skladatele Vítězslava Nováka, podle kterého stezka získala svoje jméno. Podél stezky je vysázeno mnoho cizokrajných dřevin a okolí řeky Kamenice je domovem řady chráněných rostlin a živočichů.

Sovova naučná stezka

Správce stezky: Město Pacov a Městys Lukavec

Délka stezky: 12 km

Časová náročnost: 2 – 5 hod.

Počet zastavení: 4

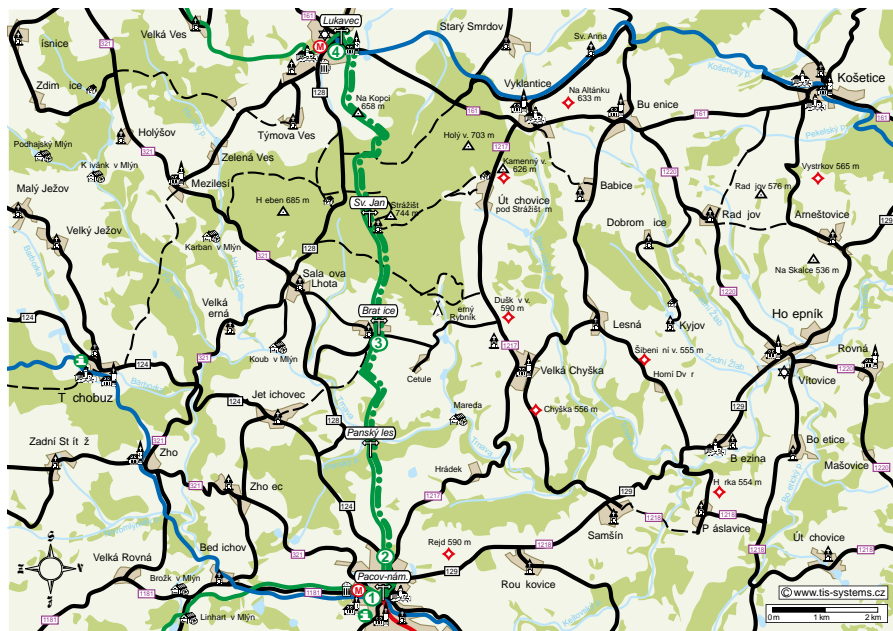
GPS začátku NS: N49 28.345 E15 00.226

Náročnost trasy: střední

Zaměření: historie

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Dějiny Pacova
2.	1,5	1,5	Život básníka Antonína Sovy
3.	5	6,5	Dějiny Bratřic
4.	5,5	12	Dějiny městysu Lukavce, básník Antonín Sova

Trasa začíná v Pacově a vede přes obec Bratřice a vrch Stražiště do Lukavce. Odtud pokračuje na Načeradec a Velký Blaník. Trasa vede po lesních a polních cestách, souběžně se zelenou turistickou značkou. Na trase jsou 4 informační tabule, které nás informují o životě a díle básníka Antonína Sovy a dále o jednotlivých obcích, jimiž stezka prochází. V Pacově se seznámíme s muzeem, gotickým kostelem sv. Michaela, renesančním zámekem a básnickým památníkem v parku. Uvidíme zbytky sklárny z 18. století v údolí mezi Pacovem a Bratřicemi, objevíme barokní kapličku v Bratřicích, kapli se studánkou z 18. století pod vrcholem Stražiště nebo barokní altán Hříbek v zámeckém parku v Lukavci s expozicí Antonína Sovy a Lukavecka.

Graselova stezka Nové Syrovce

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Telč

Délka stezky: 9 km

Časová náročnost: 2 – 3 hod.

Počet zastavení: 4

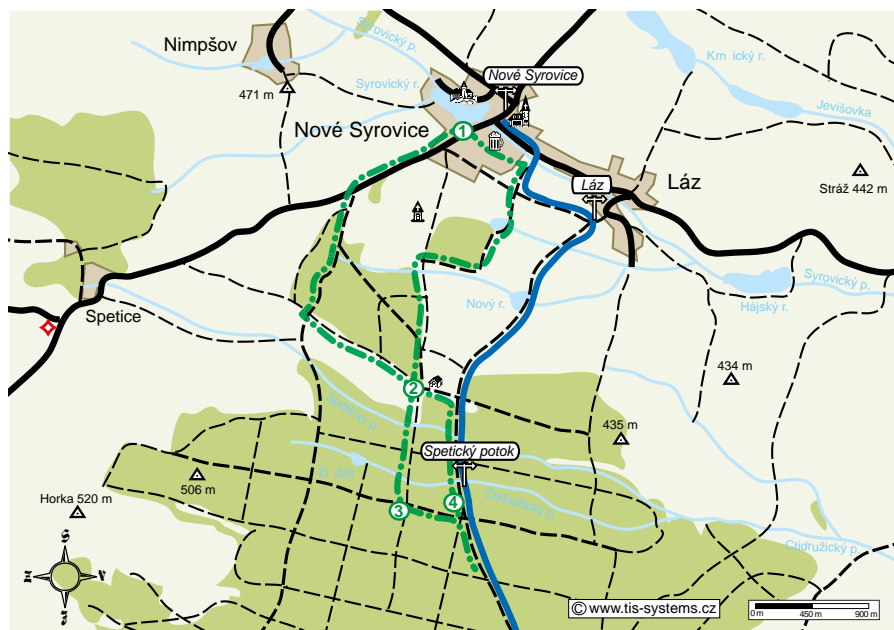
GPS začátku NS: N49 01.025 E15 46.188

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, historie

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Novosyrovecký rybník
2.	3,1	3,1	Habrová seč – přírodní rezervace
3.	0,9	4	Lusthauz
4.	1,2	5,2	Sibyla
Cíl	4	9,2	Nové Syrovce

Okružní stezka v blízkosti obce Nové Syrovice je součástí čtyř tzv. Graselových stezek procházejících vesničkami Slavonice, Vratěním a Dobersberg na obou stranách česko-rakouské hranice. Vyprávějí o rozporuplné postavě a osudech skutečného Johanna Geорга Grasele, po kterém nám v českém jazyce zbylo nehezké slovo grázl a řada pověstí a vyprávění. Stezka, značená žlutým G v kroužku, nás provede místy, kde loupil a skrýval se. Již jako mladík se tento syn žebračky a rasa stal smělým vůdcem loupežné bandy, které se obával celý kraj. Stezka vychází od Novosyrovičského rybníka, za kterým stával dnes již neexistující Graselův rodný dům. Dále vede stezka po klidné silnici směrem na Dešov k přírodním rezervacím Habrová seč a U Lusthausu, poté kolem tajuplných staveb v lese: Lusthaus, Špice a Sibyla. Od staveb vede stezka převážně po hraně lesa a nabízí krásné výhledy do kraje. Při návratu do Syrovic si alespoň zvenku prohlédneme rozsáhlý novorenesanční zámek.

Lesní naučná stezka Chaloupky

Správce stezky: Středisko Chaloupky

Délka stezky: 6 km

Časová náročnost: 1,5 hod.

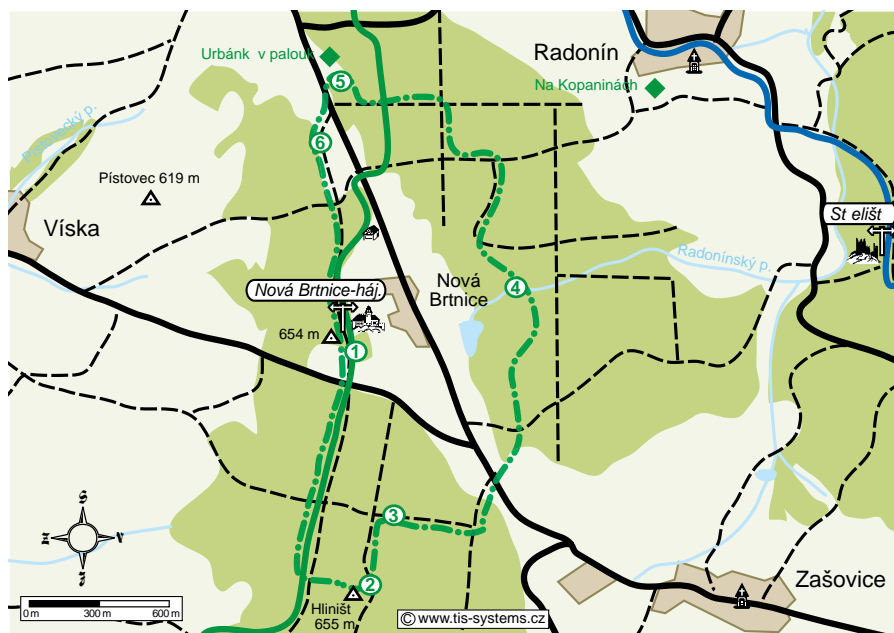
Počet zastavení: 6

GPS začátku NS: N49 16.104 E15 42.186

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: ekologie, ochrana přírody, botanika, ornitologie, hospodaření v lese

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Les a ptáci
2.	1,3	1,3	Historie dlouhá stovky milionů let
3.	0,4	1,7	Lesy v průběhu tisíciletí
4.	1,5	3,2	Přirozený vodní tok, lesní zvěř
5.	1,7	4,9	Přírodní památka „Urbánkův palouk“
6.	0,2	5,1	Jak přirozeně vzniká les
Cíl	1	6,1	Středisko Chaloupky

Lesní naučná stezka je zaměřena na ekologii, ochranu přírody, botaniku a ornitologii. Začíná i končí ve středisku Chaloupky. Délka nenáročné trasy je cca 6 km, ale existují tři možnosti, jak si cestu zkrátit. Časově lze stezku zvládnout za půl druhé hodiny. Budou-li mladší nebo starší děti vyplňovat pracovní listy, které si mohou zakoupit spolu s průvodcem, může se protáhnout až na čtyři hodiny. Cesta je na místech se zvýšeným počtem různých druhů rostlin a živočichů značena tabulemi s mapkou a výkladem a barevným značením na stromech.

Naučná stezka Bažantnice

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Třebíč

Délka stezky: 2 km

Časová náročnost: 1 hod.

Počet zastavení: 10

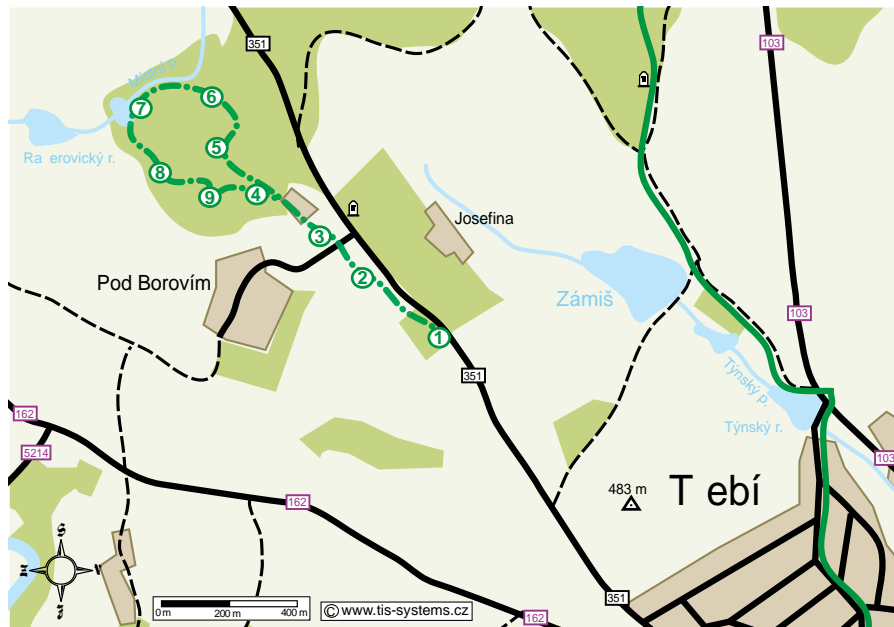
GPS začátku NS: N49 13.914 E15 51.279

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Historie území
2.	0,3	0,3	Les v krajině
3.	0,2	0,5	Les a lesníci
4.	0,2	0,7	Lesní porost
5.	0,2	0,9	Rostliny v lese
6.	0,2	1,1	Zvěř a ostatní živočichové v lese
7.	0,3	1,4	Voda v lese
8.	0,2	1,6	Ochrana lesa
9.	0,2	1,8	Les a člověk
10.	0,0	1,8	Rozloučení

Naučná stezka začíná na okraji lesa, vlevo od silnice z Třebíče do Račerovic a pokračuje alejí památných, státem chráněných lip, za polesím Bažantnice, do lesního komplexu Dolní Bažantnice. Na devíti zastávkách se můžeme stručně seznámit s historií lesů na Třebíčsku, s funkcemi lesa v naší krajině, s problematikou hospodaření v lesích, ochranou lesa a skladbou lesních porostů. Dále se dočteme o bylinách, lesní zvěři a ostatních zástupcích živočišné říše, kteří se v dané oblasti vyskytují. Dozvíme se o významu vody pro les a lesa pro koloběh vody v přírodě, o významu lesa pro člověka a vlivu člověka na les a podobně. Na jednotlivých zastávkách si můžeme i vyzkoušet své znalosti přírody při poznávání různých rostlin a živočichů, a svou úspěšnost si ověřit na poslední zastávce. Panely naučné stezky jsou doplněny pěknými fotografiemi, obrázky i schémata. Stezka je doplněna i menšími tabulkami, které popisují jednotlivé lesní dřeviny nebo jiné zajímavosti.

Naučná stezka Hrotovicko

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Třebíč

Délka stezky: 5 km

Časová náročnost: 2 hod.

Počet zastavení: 16

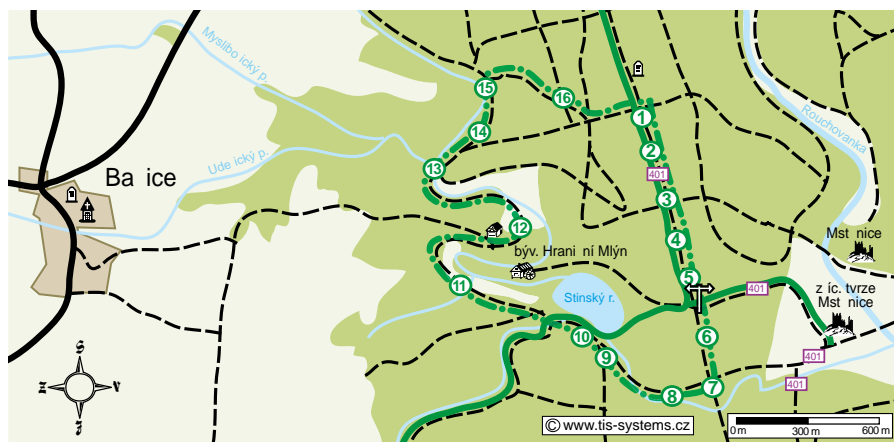
GPS začátku NS: N49 05.260 E16 03.631

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra, les

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Geomorfologie
2.	0,2	0,2	Lišejníky
3.	0,2	0,4	Kapradorosty
4.	0,2	0,6	Jehličnany
5.	0,2	0,8	Listnáče
6.	0,2	1,0	Lesní rostliny
7.	0,2	1,2	Luční rostliny
8.	0,2	1,4	Společenský lesní hmyz
9.	0,4	1,8	Obojživelníci
10.	0,1	1,9	Plazi
11.	0,6	2,5	Ptáci
12.	0,6	3,1	Savci
13.	0,5	3,6	Myslivost
14.	0,3	3,9	Lesní porosty
15.	0,2	4,1	Lesní hospodářství
16.	0,4	4,5	Lesnická činnost
Cíl	0,4	4,9	Ukončení okruhu

Naučná stezka tvoří uzavřený okruh se šestnácti zastávkami. První zastávka je na křižovatce lesních cest Boříkovská a spojky od lesní cesty Strženecké u chaty Zelená. Z Hrotovic se na začátek naučné stezky dostaneme městskou komunikací vedoucí od kostela cestou kolem hřbitova směrem k vykopávkám středověké obce Mstěnice. Okruh naučné stezky vede od Hrotovic směrem k těmto vykopávkám. Na křižovatce u odbočky k Mstěnicím zahýbá vpravo ke Stinskému rybníku na lesní cestu Strženecká a vrací se po ní kolem Junácké louky a dvou nových rybníků Chobot na křižovatku u sněžné jámy. Tam stezka odbočuje vpravo po spojení mezi lesními cestami Strženeckou a Boříkovskou a okruh se uzavírá. Vzhledem k tomu, že panely se vždy zabývají samostatným tématem můžeme prohlídku trasy zahájit kdekoliv nebo projít jen část stezky.

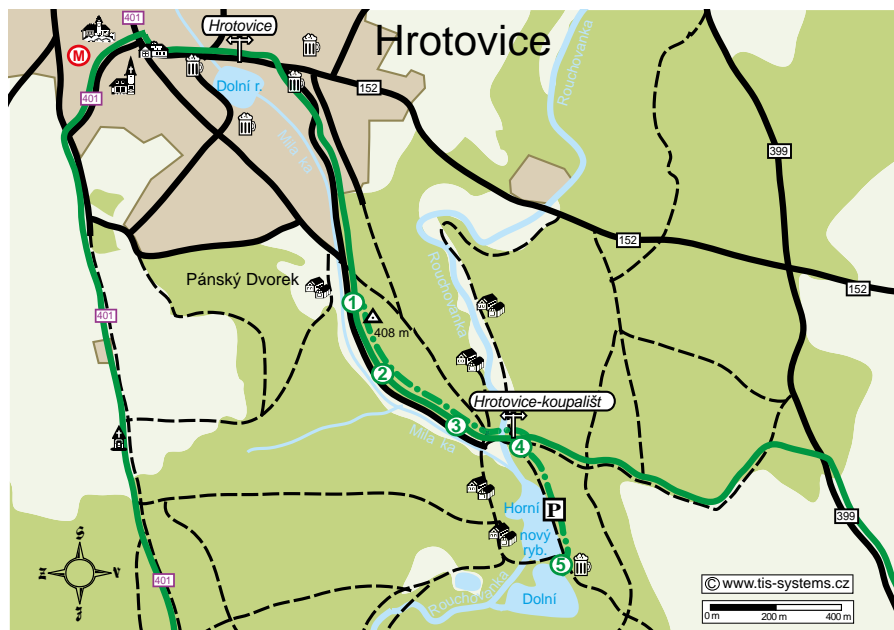
Naučná stezka K Novým Rybníkům

Správce stezky: Město Hrotovice
 Délka stezky: 1,2 km
 Časová náročnost: 1 hod
 Počet zastavení: 5
 GPS začátku NS: N49 06.037 E16 03.964

Náročnost trasy: nízká
 Zaměření: příroda

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Město Hrotovice
2.	0,3	0,3	Mikroregion Hrotovicko
3.	0,3	0,6	Lesy ČR
4.	0,2	0,8	Nové rybníky – historie, současnost
5.	0,4	1,2	Nové rybníky – zvířena a květena

Nové Rybníky v blízkosti Hrotovic jsou významným letoviskem využívaným jako přírodní koupaliště. Vede k nim naučná stezka s přírodní tematikou. Odpočinková stanoviště jsou vybavena přístřešky s lavicemi, stojany na kola a informačními a mapovými tabulemi.

Naučná stezka Mařenka

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Třebíč

Délka stezky: 1,8 km

Časová náročnost: 1 hod.

Počet zastavení: 11

GPS začátku NS: N49 10.666 E15 42.821

Náročnost trasy: střední

Zaměření: fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Lišejníky
2.	0,3	0,3	Kapradiny
3.	0,1	0,4	Jehličnany
4.	0,1	0,5	Lesní rostliny
5.	0,3	0,8	Listnaté stromy
6.	0,2	1,0	Lesní hmyz
7.	0,3	1,3	Obojživelníci
8.	0,2	1,5	Plazi
9.	0,2	1,7	Ptáci
10.	0,1	1,8	Savci
11.	0,1	1,9	Mařenka

Stezka začíná v lesním porostu u obce Dašov. Vede po lesních cestách, souběžně s modře značenou turistickou trasou až na vrchol „Mařenka“ (711 m. n. m.). Na trase stezky potkáme 11 tematických tabulí vztahujících se k místní fauně a flóře. Na poslední informační tabuli si přečteme pověst, která se k hoře Mařenka váže.

Naučná stezka Mohelenská hadcová step

Správce stezky: Městys Mohelno

Délka stezky: 3,5

Časová náročnost: 2 – 2,5 hod.

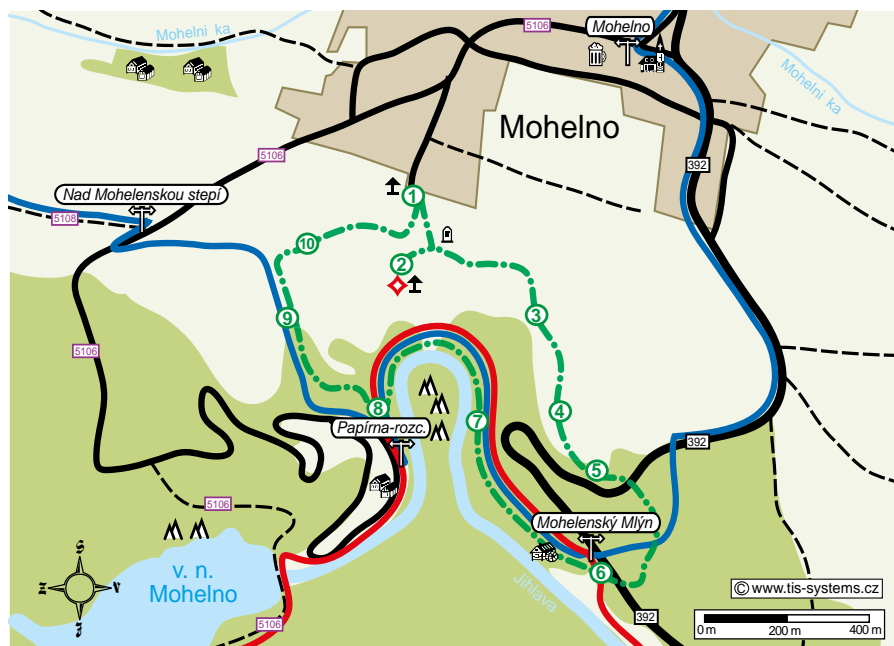
Počet zastavení: 10

GPS začátku NS: N49 06.609 E16 11.113

Náročnost trasy: střední

Zaměření: ekologie, ochrana přírody, botanika, zoologie

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Informace o stezce, mapa trasy, historie rezervace
2.	0,2	0,2	Geomorfologie a mikroklima, hranice skalní a drnové stepi
3.	0,4	0,6	Ekotyp mohelenské borovice, skalní step
4.	0,3	0,9	Biotopy v Říčním údolí, lesní společenstva na hadci
5.	0,2	1,1	Agrocenózy, základní pojmy vývoje společenstev
6.	0,4	1,5	Vlastnosti hadce, akátiny
7.	0,5	2,0	Živočichové, řeka a příbřežní stanoviště
8.	0,5	2,5	Mohelenská step očima malířů a fotografů, lesy na granulitu
9.	0,3	2,8	Rostliny, skalní štěrby
10.	0,2	3,0	Péče o rezervaci, drnová step
Cíl	0,3	3,3	Ukončení okruhu

Národní přírodní rezervaci Mohelenská hadcová step nás provede naučná stezka doplněná směrovými značkami a tabulemi s mapou a výkladem. Začíná i končí na parkovišti jihozápadně od obce Mohelno, kde si můžeme zakoupit i tištěného průvodce. Přimo na začátku naučné stezky stojí mohyla z doby železné, připomínající dřívější osídlení. Stezka má deset tematických zastávek, každý z panelů popisuje bezprostřední okolí zastávky, biotop a další zajímavosti. Trasa je středně náročná, neboť na ní dochází ke značnému převýšení.

Naučná stezka Po mlýnech

Správce stezky: Klub českých turistů

Délka stezky: 26 km

Časová náročnost: 5 hod.

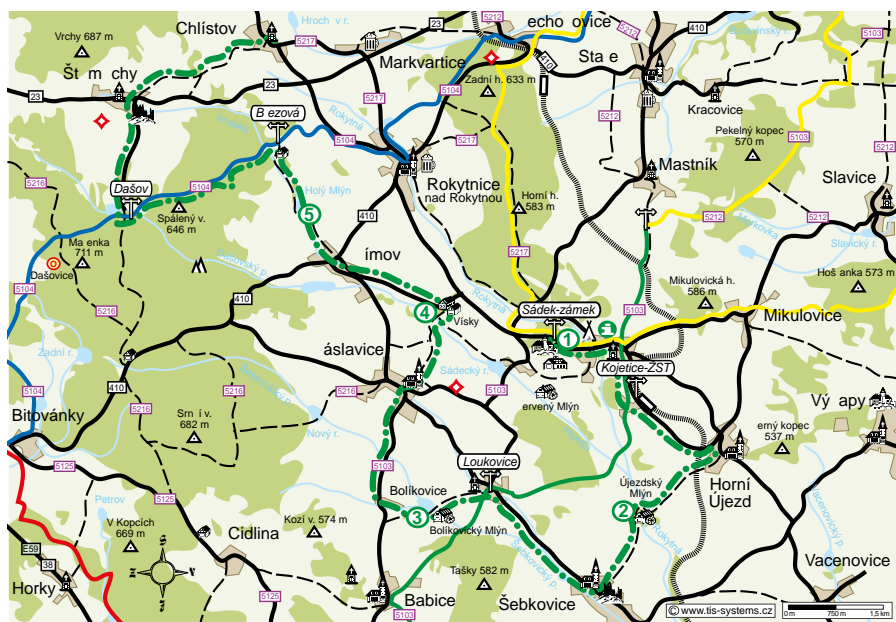
Počet zastavení: 5

GPS začátku NS: N49 09.487 E15 48.313

Náročnost trasy: střední

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Hrad Sádek
2.	6	6	Újezdský mlýn
3.	5	11	Bolíkovický mlýn
4.	4	15	Mlýn Vísky
5.	3	18	Holý mlýn
Cíl	8	26	Obec Chlístov

Trasa začíná u zámku Sádek nedaleko obce Kojetice na Moravě. Odsud vede po silnici přes hráz Sádeckého rybníka a dále do obce Loukovice. Z Loukovic pojedeme po spojovací cestě kolem Bolíkovického mlýna a rybníka do Bolíkov – ještě před nimi se cesta napojí znovu na silnici. Z Bolíkovice poté přes Čáslavice a Římov k Holému mlýnu u stejnojmenného rybníka a u Březového rybníka se napojíme na modrou turistickou značku. Po té dojedeme před rybník Pančák, kde se ze značky odpojíme a přes místní část Dašov, kde se nacházel Dašovský mlýn, dojedeme do Štětěch. Ze Štětěch dojedeme po místní obslužné komunikaci do obce Chlístov.

Naučná vinařská stezka Sádek

Správce stezky: Vinařské a kulturní centrum Sádek

Délka stezky: 2 km

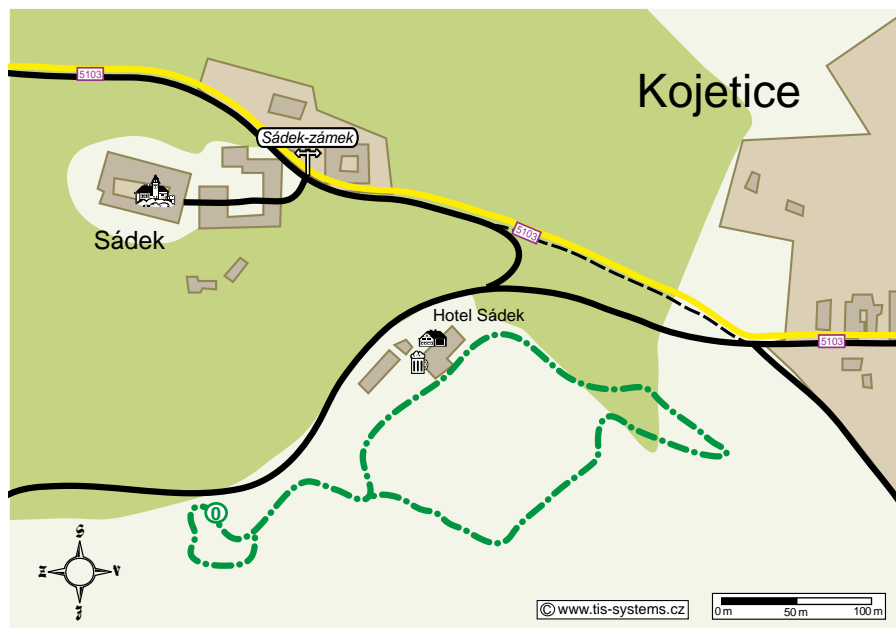
Časová náročnost: 1 hodina

GPS začátku NS: N49 09.369 E15 48.27

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: vinařství

Východním bodem unikátní vinařské naučné stezky pod hradem Sádek jsou agátové pergoly typu „Trento“, na které je vyvedeno 40 různých odrůd révy. Všechny odrůdy jsou barevně zobrazeny a popsány. Každý návštěvník se zde může seznámit s již neexistujícími původními odrůdami vín jako je Ortlíbské, Kamenorůžák, Červeno špičák, Damascenka, Modrý Janek, Veltlínské červenobílé, Kadarka, Muškát žlutý, Malingre a jiné. Například Muškát žlutý roste dnes pouze na Kavkaze. Tyto odrůdy byly získány po složitých jednáních z genobanky z Břeclavi a maďarského Kecskemétu a budou zcela jistě ozdobou zdejších vinohradů. Po shlédnutí těchto odrůd pokračuje stezka ukázkou různých typů řezu a vedení révy vinné, počínaje kordony a konče moderním dvouetážovým ženevským závěsem. Téměř dvoukilometrové putování zdejšími vinicemi zakončíme degustací vín místních i vín z jiných oblastí Moravy. Naučná vinařská stezka je otevřena s doprovodem a odborným vykladem od 1.6. do 30.9.

Naučná stezka Babín

Správce stezky: CHKO Žďárské vrchy

Délka stezky: 4,5 km

Časová náročnost: 2 hod.

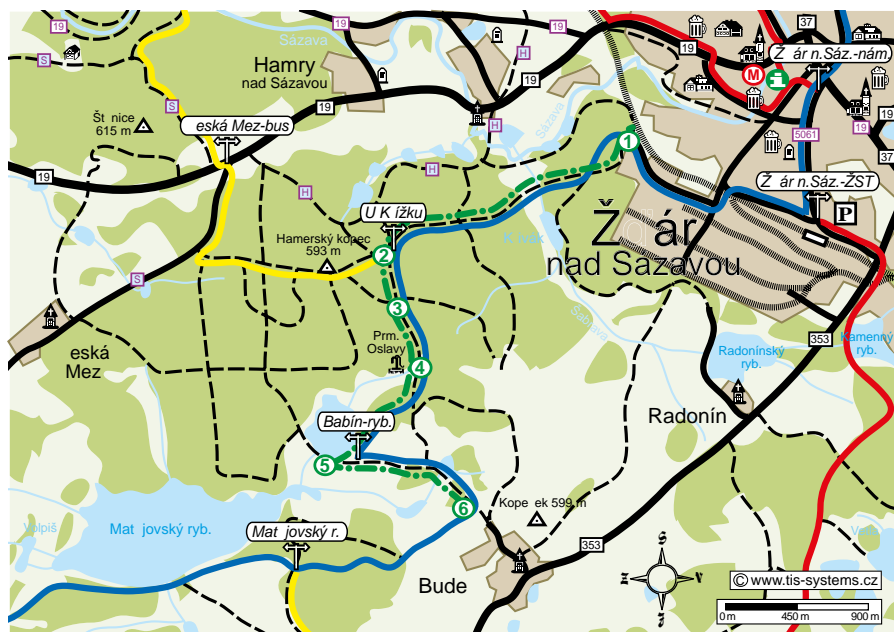
Počet zastavení: 6

GPS začátku NS: N49 33.574 E15 55.399

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	CHKO Žďárské vrchy
2.	1,7	1,7	Lesy
3.	0,4	2,1	Rašeliniště
4.	0,4	2,5	Voda
5.	1	3,5	EVL Babínský rybník
6.	1	4,5	CHKO Žďárské vrchy

Na čtyřkilometrové nenáročné trase, která nás dovede k Babínskému rybníku, nás čeká čtveřice tematicky zaměřených zastavení. Další dvě zastavení, startovní a koncová, podávají základní informace o CHKO Žďárské vrchy. Stezku můžeme projít oběma směry, jak ze Žďáru nad Sázavou, tak z nedaleké vesnice Budeč, kopíruje modrou turistickou značku. Babínský rybník a jeho okolí je malou botanickou zahradou, kde se nachází veškeré typické prvky žďárské flóry. Nedaleko jeho břehu míjíme pramen řeky Oslavy, kde je dosud živé rašeliníště.

Naučná stezka Balinské údolí

Správce stezky: Město Velké Meziříčí, Střediskem ekologické výchovy Ostrůvek

Délka stezky: 3,5 km

Časová náročnost: 2 hod.

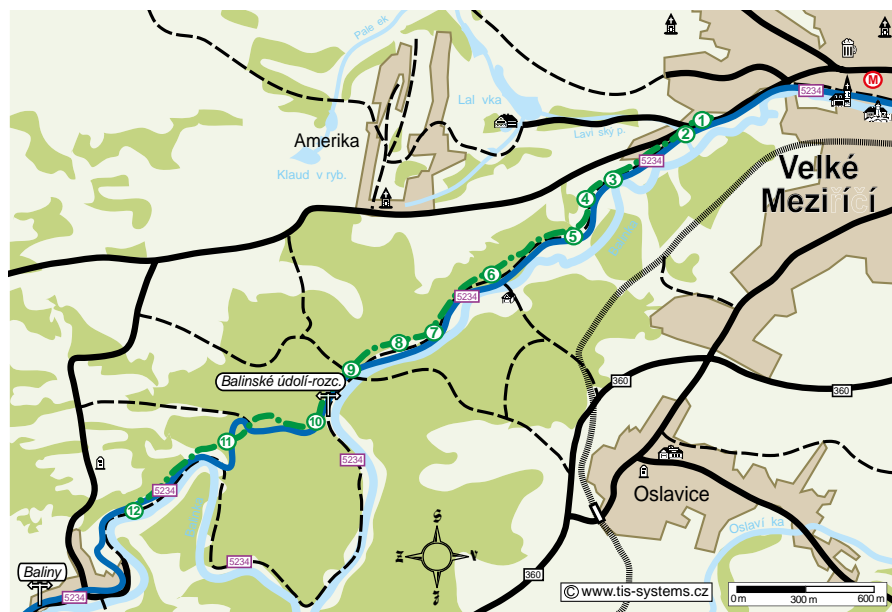
Počet zastavení: 12

GPS začátku NS: N49 21.230 E15 59.632

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Přírodní park Balinské údolí
2.	0,02	0,02	Řeka a lidé
3.	0,4	0,42	Ryby
4.	0,1	0,52	Stromy a keře
5.	0,2	0,72	Tajemné jezírko
6.	0,4	1,12	Tvar krajiny
7.	0,4	1,52	Dravci
8.	0,1	1,62	Lesní plody
9.	0,3	1,92	Hmyz
10.	0,2	2,12	Louky a pastviny
11.	0,5	2,62	Pěvci
12.	0,6	3,22	Život v řece

Přírodní park Balinské údolí se nachází při západním okraji města Velké Meziříčí a jeho hranice sahají k obcím Oslavice, Baliny a Uhřínov. Údolí meandrující říčky Balinky je cenné hlavně z krajinářského hlediska. Vysoké břehy jsou pokryty bujnou vegetací, zejména vrbami, olšemi a topoly. Na krátkých strmých svazích vystupují místy skaliska a skupiny izolovaných balvanů. Rozmanitost prostředí se odráží i v druhové bohatosti fauny, zejména ptáku. Můžeme se setkat s druhy vázanými na řeku, louku i lesní společenstvo. Nástupní místo naučné stezky je u cesty Velké Meziříčí – Uhřínov, naproti odbočce k hotelu Amerika. U některých informačních panelů si mohou zejména děti, prověřit své znalosti z přírodovědy.

Naučná stezka „Borovice Lánská“

Správce stezky: Lesy ČR, Lesní správa Nové Město na Moravě

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 1 hod.

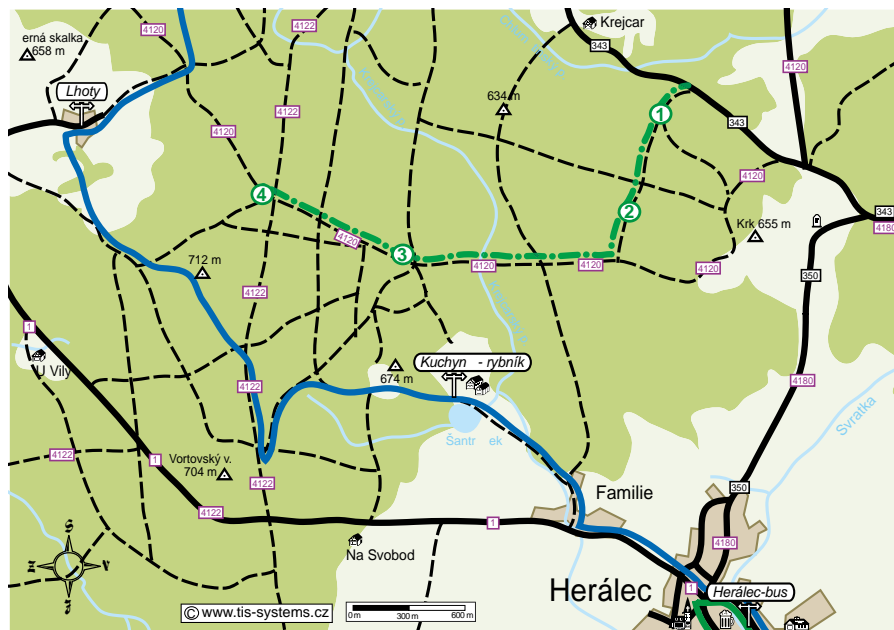
Počet zastavení: 4

GPS začátku NS: N49 42.906 E15 59.441

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: Krejcarský les, pěstování borovice lánské

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	
1.	0,3	0,3	Borovice lánská
2.	0,5	0,8	Pěstování borovice lánské
3.	1,4	2,2	CHKO Žďárské vrchy
4.	0,8	3,0	Lesní správa Nasavrky

Výchozí místo naučné stezky se nachází jihovýchodně od osady Krejcar, vpravo ze státní silnice na Svratku. Stezka, značená šipkami, vede po lesní cestě a můžeme ji projít oběma směry. Na čtyřech informačních tabulích se seznámíme s oblastí, kde se pěstuje borovice lánská.

Naučná stezka Dářko

Správce stezky: CHKO Žďárské vrchy

Délka stezky: 10,5 km

Časová náročnost: 4 hod.

Počet zastavení: 16

GPS začátku NS: N49 38.594 E15 54.761

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: fauna, flóra

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Úvod
1.	0,6	0,6	Rybník Velké Dářko
2.	0,4	1	Ptactvo rybníka a okolních lesů
3.	0,6	1,6	Vodohospodářský význam oblasti
4.	0,4	2	Tajga Žďárských vrchů
5.	0,6	2,6	Význam rašelinišť
6.	0,3	2,9	Národní přírodní rezervace Radostinské rašeliniště
7.	0,1	3	Živočiškové rašeliniště
8.	0,5	3,5	Zemědělské hospodářství
9.	0,7	4,2	Obec Radostín
10.	1,2	5,4	Geologická stavba území
11.	0,7	6,1	Národní přírodní rezervace Dářko
12.	0,8	6,9	Lesní hospodářství
13.	0,6	7,5	Klidová oblast zvěře „Padrtiny“
14.	1	8,5	Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy
15.	0,5	9	Natura 2000 a Dářská rašeliniště
16.	0,7	9,7	Rekreace na Dářku
Cíl	1	10,7	Úvod

Naučná trasa s šestnácti informačními zastávkami prochází vesměs lesními úseky kolem rybníka Velké Dářko. Východiskem stezky je brána bývalé jelení obory Kinských v Karlově, osazená vstupním informačním panelem a na její okružní trase je k bližšímu poznání území zřízeno 16 informačních zastávek. Napojení na trasu stezky je dále možné v rekreačním areálu Velké Dářko a v obci Radostín, jimiž stezka prochází, ze Škrdlovic, příp. delšími přístupy po turistických značených trasách z obcí Polnička a Račín. K lepší průchodnosti jsou na stezce zřízeny hatové přechody a lávky, přesto mohou být některé úseky při vyšší hladině vody zamokřené. Stezka proto není určena k jízdě kol.

Naučná stezka Krátká

Správce stezky: CHKO Žďárské vrchy

Délka stezky: 850 m

Časová náročnost: 1 hodina

Počet zastavení: 15

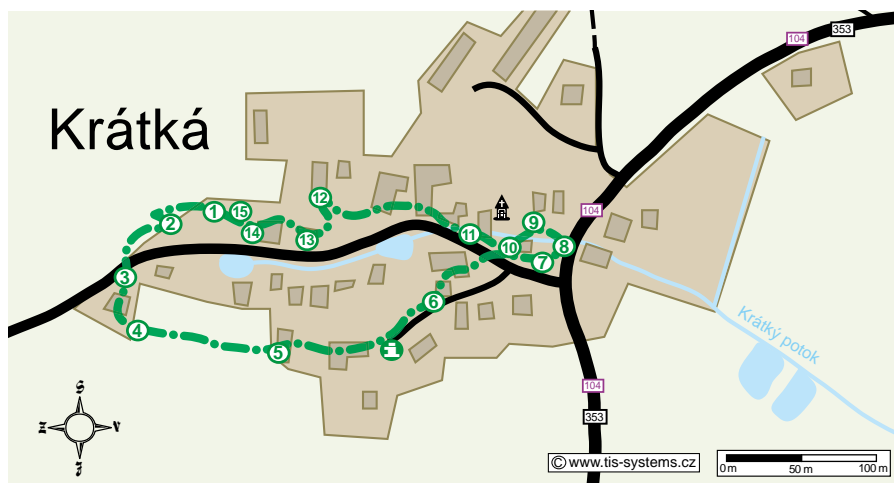
GPS začátku NS: N49 38.509 E16 05.601

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: lidová architektura

zastavení	m	m	název zastavení
1.	0	0	Požární zbrojnice
2.	68	68	Pazderna
3.	58	126	Tradiční stavební postupy
4.	48	174	Květná louka
5.	110	284	Tradiční sad
6.	114	398	Sklep
7.	105	503	Stodola
8.	13	516	Kaplička
9.	40	556	Zemědělská usedlost, soliterní stromy
10.	38	594	Stavení venkovského řemeslníka, předzahrádka
11.	25	619	Vznik obce, pečeť
12.	109	728	Dvůr, malorolnické hospodaření
13.	31	759	Tradiční vytápění, uspořádání topenišť
14.	47	806	Vodní plocha
15.	24	830	Haltýř

Naučná stezka prochází vesnickou památkovou rezervací Krátká, obcí, která se nachází v srdci Žďárských vrchů. Najdeme zde velmi pestrou paletu roubených i zděných lidových staveb charakteristických pro tento region. Naučná stezka nás provede prostřednictvím patnácti zastavení po všech významných typech lidových staveb, které se v tomto kraji dříve běžně vyskytovaly. A protože je naučná stezka věnována hlavně rodičům s dětmi a školní mládeži, budou nás po naučné stezce provázet pohádkově kouzelní tvorové. Bytosti inspirované místní lidovou slovesností, přátelské a prospěšné, ale i škodolibé či přímo zlomyslné. Informační panely tu však nenajdeme kdykoliv. Stabilní úvodní panel je umístěn u stodoly, ostatní panely naučné stezky jsou instalovány pouze při pořádání akcí. Kalendář akcí nalezneme na www.zdarskevrchy.ochranaprirody.cz/, nebo na tel. 566 653 111. Tištěného průvodce naučnou stezkou je možné si vyzvednout v Ekologickém informačním centru v Krátké (provoz červen – září).

Naučná stezka Metodka

Správce stezky: Obec Věcov

Délka stezky: 3,5 km

Časová náročnost: 1 hodina

Počet zastavení: 15

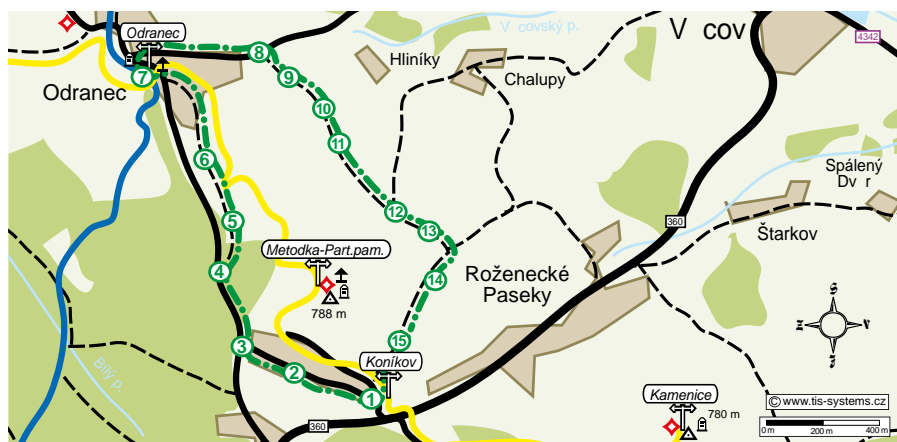
GPS začátku NS: N49 36.185 E16 08.967

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: příroda, vlastivěda, historie, lidová architektura

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Vítejte v Koníkově / Odbojová a partyzánská činnost...
2.	0,3	0,3	Lidová architektura a roubená stavení
3.	0,2	0,5	Lesy na Novoměstsku / Ptáci lesů
4.	0,3	0,8	Plazi a obojživelníci
5.	0,2	1	Rostliny vlhkých a rašeliných luk
6.	0,3	1,3	Studánky a haltýře
7.	0,4	1,7	Vítejte v Odranci / Pomník partyzána...
8.	0,4	2,1	Zemědělství a proměny krajiny
9.	0,1	2,2	Voda v krajině
10.	0,2	2,4	Obec Věcov
11.	0,1	2,5	Lidová architektura a zděná stavení / Poslední boj partyzánky...
12.	0,2	2,7	O vzniku naučné stezky
13.	0,2	2,9	Ptáci zemědělské krajiny
14.	0,3	3,2	Roženecké paseky
15.	0,3	3,5	Tragédie z roku 1965 / Kamenice
Cíl	0,2	3,7	Obec Koníkov

Naučná stezka Metodka je okružní a vede okolo stejnojmenného vrchu. Výchozími místy jsou Koníkov a Odranec. Při procházce dlouhé 3,5 kilometru se dostaneme do míst, v nichž se během druhé světové války soustředil druhý nejrozsáhlejší odboj v tehdejším protektorátu. Na patnácti informačních tabulích se dočteme také o lidové architektuře a někdejší těžbě železné rudy. Stezka mapuje i přírodovědné zajímavosti tohoto regionu, který je součástí Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy. Seznámíme se s okolím vrchu Metodka. Ten se nachází v nadmořské výšce 788 metrů a při dobrém počasí z něj lze zahlédnout Orlické hory, Kralický Sněžník i Praděd. V Koníkově můžeme obdivovat zachovalá roubená stavení a tři obnovené studánky s pitnou vodou.

Naučná stezka Přírodním parkem Bohdalovsko

Správce stezky: ZO ČSOP Žďársko

Délka stezky: 38 km

Časová náročnost: 5 – 7 hod.

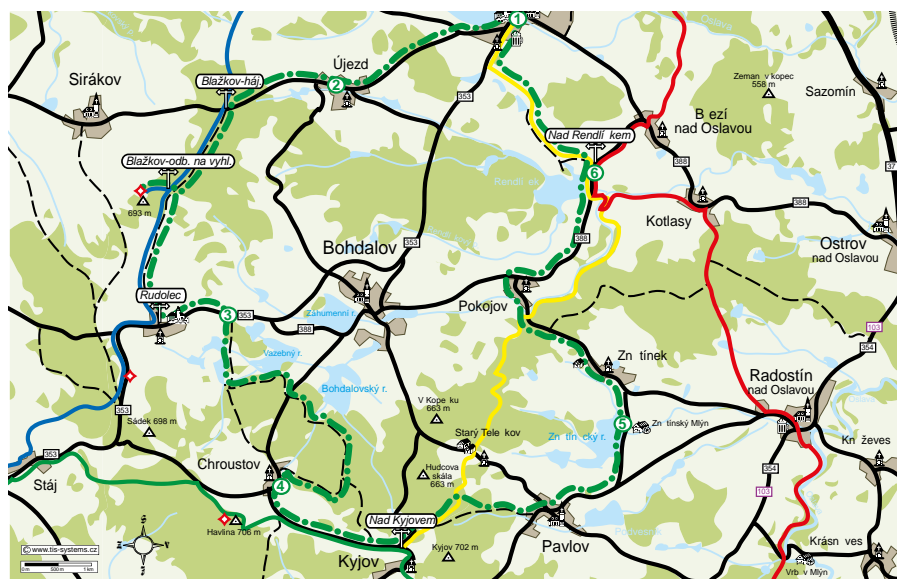
Počet zastavení: 7

GPS začátku NS: N49 31.198 E15 54.436

Náročnost trasy: střední

Zaměření: fauna, flóra, rybníky a obce Bohdalovska

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Městys Nové Veselí – informace o Přírodním parku Bohdalovsko
2.	3,2	3,2	Obec Újezd, evropsky významná lokalita Dolní rybník u Újezda a přírodní památka Horní rybník
3.	8	11,2	Obec Rudolec a evropsky významná lokalita Rodolecké rybníky
4.	6	17,2	Obec Bohdalov a Chroustov a Přírodní rezervace Baba – V bukách
5.	7,4	24,6	Obec Znětíněk a evropsky významná lokalita Znětínské rybníky
6.	5,6	30,2	Obec Pokojov, evropsky významná lokalita Fickův rybník a evidované rybníky Rendlíček a Zumborek
Cíl	3,5	33,7	Městys Nové Veselí

Stezka je koncipována na jeden den rekreační jízdy na kole pro rodinu nebo středně zdatné turisty. Naučná stezka začíná i končí na náměstí městyse Nové Veselí, kde je instalována tabule s mapkou a základními informacemi. Dalších pět zastavení se nacházejí v okruhu obcí Bohdalovska a přibližují chráněné přírodní krásy na území přírodního parku. Z Nového Veselí je okruh veden do Újezdu, dále na vyhlídku Blažkov, pak do blízkých obcí Rudolec, Chroustov a Kyjov. Další kilometry překonáme na trase vedoucí do Pavlova, obce Znětínek a do Pokojova. Poslední úsek si vychutnáme cestou podél rybníka Rendlíček a odtud do výchozího bodu – Nové Veselí. Na trase stezky se nachází celkem 5 Evropsky významných lokalit NATURA 2000 a jedna přírodní rezervace. Jednotlivá zastavení přibližují chráněné přírodní krásy v území přírodního parku Bohdalovska, který je cenný především velkým počtem rybníků a výskytem chráněných rostlin a živočichů.

Naučná stezka Šebeň

Správce stezky: ZO ČSOP Bory

Délka stezky: 3 km

Časová náročnost: 2 hodiny

Počet zastavení: 10

GPS začátku NS: N49 24.787 E16 04.202

Náročnost trasy: nízká

Zaměření: mravenci

zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Přírodní památka Šebeň
1.	0,3	0,3	Kdo jsou mravenci
2.	0,2	0,5	Vztahy mezi mraveništi
3.	0,1	0,6	Mravenci v hospodářském lese
4.	0,4	1	Potrava mravenců
5.	0,3	1,3	Konec života mravenišť
6.	0,6	1,9	Rozmnožování mravenců
7.	0,1	2	Mraveniště během roku
8.	0,4	2,4	Život mravence
9.	0,2	2,6	Teritorium mraveniště
10.	0,3	2,9	Význam a ochrana mravenců
Cíl	0,2	3,1	Přírodní památka Šebeň

Unikátní naučná stezka se věnuje životu mravenců. Prochází po lesních cestách přírodní památkou Šebeň, kde v blízkosti tříkilometrové trasy lze napočítat až 1200 mravenišť. Z informačních panelů se dočteme zajímavosti z mravenčí říše, čím se živí, jak se rozmnožují, anebo také to, že jich v mraveništi žijí miliony a dokáží jej postavit třeba za měsíc. Tam, kde dnes vidíme jen jedno malé mraveniště, už při naší příští návštěvě jich může být víc nebo budou větší. Pozorovat tyto změny je snad to nejzajímavější, co zde můžeme vidět. Začátek naučné stezky Šebeň je u obce Jívoví u Křížanova, 600 m po staré silnici směrem na Radenice. Začátek a konec stezky spojuje lesní silnička dlouhá 1,5 km, po které se dostaneme zpět k výchozímu místu.

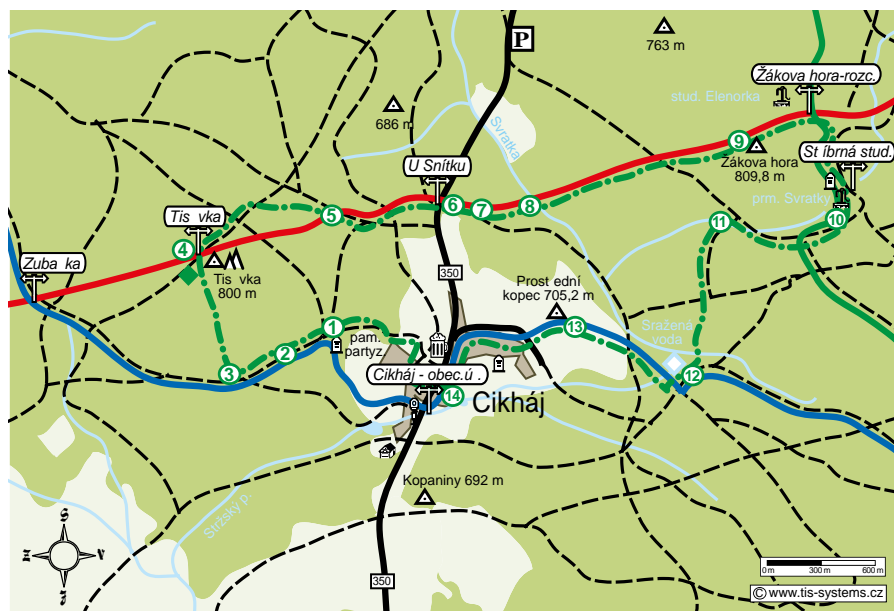
Naučná stezka Žákova hora – Tisůvka

Správce stezky: CHKO Žákova hora
 Délka stezky: 10 km
 Časová náročnost: 4 hod.
 Počet zastavení: 13
 GPS začátku NS: N49 38.702 E15 58.043

Náročnost trasy: střední
 Zaměření: fauna, flóra

Okruh Tisůvka				Okruh Žákova hora			
zastavení	km	km	název zastavení	zastavení	km	km	název zastavení
0.	0	0	Obec Cikháj	6.	0,8	3,9	Přízpůsobivost podmínek
1.	0,9	0,9	Partyzánské hnutí na Českomoravské vrchovině	7.	0,03	3,9	Jelení zvěř
				8.	0,4	4,3	Řeka Svatka
2.	0,3	1,2	Lesy a lesní hospodářství	9.	1,4	5,7	Geodetický bod číslo 431
3.	0,4	1,6	Testovací úsek	10.	1	6,7	Dřevěné uhlí
4.	0,7	2,3	Tisůvka – Čertův kámen	11.	0,7	7,4	Prales Žákova hora
5.	0,8	3,1	Ptáci lesní krajiny	12.	0,9	8,3	U Sražené vody
				13.	0,8	9,1	Obec Cikháj
				Cíl	1	10,1	Obec Cikháj

Naučná stezka nás provede přírodou a historií severní části Českomoravské vrchoviny, Žďárskými vrchy s prameništi řek Sázavy a Svratky a rozsáhlými lesy. Okružní trasa procházející centrálním hřebenem Žďárských vrchů má výchozí místo v obci Cikháň. Zavede nás do pralesa, provede po partyzánských stezkách, seznámí se zdejší faunou a flórou, ukáže jeden z pramenů Svratky, nabídne výhled z Čertova kamene na vrchu Tisůvce a samozřejmě pověří i naši fyzickou zdatnost. Délka trasy je přibližně 10 km a můžeme si vybrat ze dvou okruhů.

Svratecká vodohospodářská naučná stezka

Správce stezky: Mikroregion Bystřicko

Délka stezky: 16 km

Časová náročnost: 3 hod.

Počet zastavení: 22

GPS začátku NS: N49 35.512 E16 14.663

Náročnost trasy: nízká

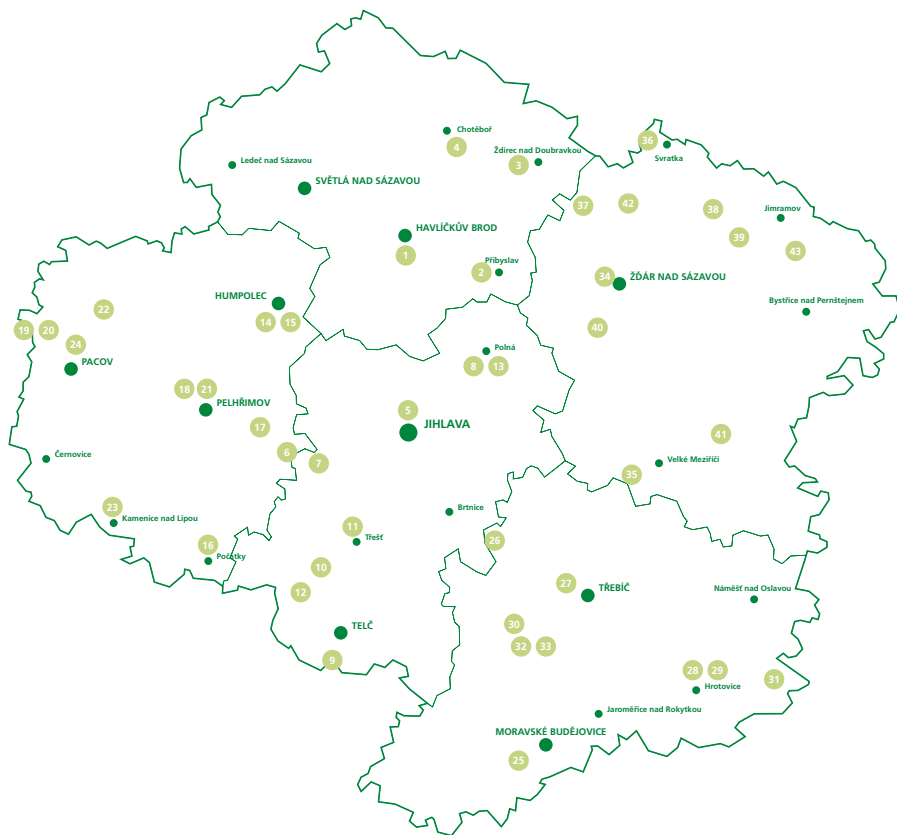
Zaměření: ochrana a využití vodního bohatství

zastavení	km	km	název zastavení
1.	0	0	Vstupní informace
2.	0,02	0,02	Obec Dalečín
3.	0,00	0,02	Informace o službách
4.	0,30	0,32	Ochrana vod před komunálním znečištěním
5.	0,01	0,33	Vodní toky a jejich správa
6.	0,00	0,33	Svratka a její povodí
7.	0,85	1,18	Ochrana vodních zdrojů
8.	0,00	1,18	Ochrana vodárenské nádrže, Vír I.
9.	1,42	2,60	Účelová lesní komunikace, Přehradní
10.	0,68	3,28	Zaniklá obec Chudobín
11.	0,8	4,08	Eutrofizace – aktuální problém našich vod
12.	0,82	4,90	Význam lesů pro ochranu vod
13.	1,4	6,30	Vodárenská nádrž Vír I.
14.	0,67	6,97	Havárie jakosti vod
15.	0,6	7,57	Přehradní hráz Vír I.
16.	0,75	8,32	Úpravna vody Vír I.
17.	0,03	8,35	Využití vodní energie
18.	0,75	9,10	Obec Vír
19.	0,00	9,10	Informace o službách
20.	2,25	11,35	Vodní dílo Vír II.
21.	4	15,35	Obec Koroužné
22.	0,75	16,10	Vírský oblastní vodovod a úpravna vody Švařec

Cílem této naučné stezky je přiblížit nám nenásilnou formou základní pojmy vodního hospodářství, seznámit nás s aktuálními technickými a číselnými údaji, provést nás vodními díly, které budeme míjet a povít nás. Výchozím bodem stezky je starobylá obec Dalečín. Cestu ale můžeme zahájit v jakémkoliv jiném bodě stezky nebo projít opačným směrem. Stezka vede většinou po klidných místních nebo účelových komunikacích. Sleduje řeku Svatku a její proměny překrásným hlubokým údolím. Půvab zdejší přírody a krajiny umocňuje i nádrž Víř, která se za zhruba padesát let své existence stala jejich přirozenou součástí.

SEZNAM NAUČNÝCH STEZEK

Havlíčkovsko

1. Naučná stezka Park Budoucnost – Vlkvsko
2. Naučná stezka Romana Podrázského
3. Naučná stezka Sobiňov
4. Naučná stezka Údolím Doubravy

Jihlavsko

5. Hornická naučná stezka v Jihlavě
6. Naučná stezka Čertův hrádek
7. Naučná stezka Čeríněk
8. Naučná stezka Josefa Klementa
9. Naučná stezka Pěšky krajem malíře F. M. Nágla
10. Naučná stezka Roštejnská obora
11. Naučná stezka Špičák
12. Naučná stezka Velký Pařezitý rybník
13. Pojmannova stezka

Pelhřimovsko

14. Městská naučná stezka Po stopách historie
15. Naučná stezka Březina
16. Naučná stezka
Cestou starých soukenických mistrů Počáteckých
17. Naučná stezka Křemešník
18. Naučná stezka Městské sady
19. Naučná stezka Mozaika krajiny
20. Naučná stezka Po pamětihodnostech Těchobuze

21. Naučná stezka Po stavebních slozích

22. Naučná stezka Stražiště
23. Naučná stezka Vítězslava Nováka
24. Sovova naučná stezka

Třebíčsko

25. Gaselova stezka Nové Syrovice
26. Lesní naučná stezka Chaloupky
27. Naučná stezka Bažantnice
28. Naučná stezka Hrotovice
29. Naučná stezka K Novým Rybníkům
30. Naučná stezka Mařenka
31. Naučná stezka Mohelenská hadcová step

32. Naučná stezka Po mlýnech
33. Naučná vinařská stezka Šádek

Zďársko

34. Naučná stezka Babín
35. Naučná stezka Balinské údolí
36. Naučná stezka Borovice Lánská
37. Naučná stezka Dářko
38. Naučná stezka Krátká
39. Naučná stezka Metodka
40. Naučná stezka Přírodním parkem Bohdalovsko
41. Naučná stezka Šebeň
42. Naučná stezka Žákova hora – Tisůvka
43. Svratecká vodohospodářská naučná stezka

Fotografie:

Daniél Balogh, Dagmar Flesarová, Jan Jež, Jitka Mattyašovská, Romana Nejedlá, Milan Slavinger

Vydal:

Vysočina Tourism 2009

Grafická příprava, tisk:

20 – 20 Vision Graphics

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

Publikace je součástí projektu
kofinancovaného Evropskou unií
z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Vysočina Tourism, příspěvková organizace
Žižkova 16, 586 01 Jihlava, Česká republika

E-mail: info@vysocinatourism.cz
Internet: www.region-vysocina.cz